

Jaarrapport 2023

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Mei 2024

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Nederland rekt op zijn accountants.

De leden van de Koninklijke NBA vormen een brede, pluriforme beroepsgroep van ruim 22.000 professionals werkzaam in de openbare accountantspraktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag zijn essentiële waarden voor iedere accountant. De Koninklijke NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst.

Dit document bevat bladwijzers, hyperlinks en navigatiebuttons

 Adobe Acrobat bladwijzers - toetsencombinatie "Ctrl-b"

 Tekst is een interne document- of externe hyperlink

 Naar inhoudsopgave

 Vorige pagina

 Volgende pagina

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
I. Verslag 2023	5
A Bericht van de voorzitter	6
B Kerncijfers 2023	8
C Vijf kernthema's	10
D Kernactiviteiten 2023	16
E Resultaat per kernactiviteit	26
F Begroting 2024	33
G Samenstelling bestuur en directie	35
H Nevenfuncties bestuursleden	36
II. Jaarrekening 2023	39
A Balans	40
B Staat van baten en lasten	42
C Kasstroomoverzicht	43
D Toelichting	44
III. Overige gegevens	72
A Voorstel resultaatbestemming	73
B Controleverklaring	74

I. Verslag 2023

A | Bericht van de voorzitter

Hoge verwachtingen

De wereld is onrustiger dan die decennialang is geweest. Te midden van conflicten aan de rand van Europa en in het Midden-Oosten wordt de polarisatie in de samenleving meer en meer zichtbaar, wat ook zorgt voor afnemend vertrouwen in instituties. Tegelijk worstelen landen met de gevolgen van klimaatverandering en de noodzaak om ingrijpende maatregelen af te dwingen.

In die onzekere wereld staat de accountant nog altijd voor het toevoegen van zekerheid aan informatie; financieel en ook steeds vaker niet-financieel. Vertrouwen geven, op basis van geborgde kwaliteit. “Als een accountant het zegt, dan is het zo.” Dat benadrukken we regelmatig bij diploma-uitreikingen ten kantore van de NBA. Zo’n claim vraagt veel van het accountantsberoep. Het is aan de beroepsorganisatie om accountants te helpen hun werk goed te doen en tegemoet te komen aan hoge verwachtingen ten aanzien van deskundigheid, onafhankelijkheid en transparantie.

Deskundigheid die telkens moet worden geactualiseerd, gezien de snelle veranderingen in het vak en de groeiende invloed van technologie. In het verslagjaar is daarom veel energie gestoken in het nadenken over een nieuw en toekomstbestendig beroepsprofiel voor accountants, net als over de opzet en studeerbaarheid van de opleiding. Daarbij moet er ook aandacht zijn voor de vraag hoe we omgaan met duurzaamheid en andere onderwerpen die om assurance vragen, zoals cybersecurity en risk management. Nieuwe voorstellen daarvoor moeten straks de basis vormen voor de inrichting van de primaire opleiding en de permanente educatie.

Na de reactie van de minister op de slotrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector, ligt de bal weer bij de NBA voor de verdere uitwerking van hun reeks aanbevelingen. Daarmee gaan we voortvarend aan de slag, zoals met meer transparantie over geldstromen en een cultuurproject dat accountants moet ondersteunen in hun professioneel-kritische houding. Maar sommige thema’s vragen tegelijk om lange adem. Waar mogelijk probeert de NBA processen te versnellen of te verbeteren, maar daarbij mag de zorgvuldigheid niet uit het oog worden verloren.

Eén van de vragen die hierbij speelt betreft de rol van de NBA, zowel richting individuele beroepsbeoefenaren als naar accountantsorganisaties. Meer en meer is hoogwaardige controle van informatie immers een teamprestatie geworden. De bewaking van de kwaliteit van die prestatie vraagt soms om nieuwe bevoegdheden voor de beroepsorganisatie. Bij dat alles is de NBA niet ongevoelig voor geluiden vanuit de markt en de gebruikers van accountantsdiensten. De NBA begrijpt dat van haar wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor een meer kwaliteitsgerichte inrichting en cultuur van accountantsorganisaties, maar dat vraagt ook om bijbehorende bevoegdheden. Het nadenken over de eigen rol gaat door, als één van de strategische thema’s die het bestuur heeft benoemd in haar jaarplan voor 2024.

Een ander strategisch thema waarop de NBA zich richt, is ‘cultuur en gedrag’ binnen het beroep. Een complex thema voor een beroepsgroep die impact wil maken en zekerheid wil toevoegen. Het past tegelijk niet als die beroepsgroep de eigen reputatie schaadt door incidenten, zoals de momenteel spelende examenfraude (het ongeoorloofd delen van vragen en antwoorden bij toetsen) bij diverse accountantsorganisaties. Van accountants mag worden verwacht dat ze actief werken aan het *up to date* houden van hun kennis, maar ook dat ze daarbij

integer en professioneel handelen. De NBA heeft begrip voor de complexiteit van het lopend onderzoek naar een en ander, maar heeft ook een verantwoordelijkheid voor het zelfreinigend vermogen in het beroep. En dus houden we de druk op de ketel.

Evenals in 2023 deed het bestuur recent een zelfevaluatie, dit keer met een externe adviseur. Ondanks de regelmatige wisselingen in de bezetting van het bestuur lukt het om in een open dialoog met elkaar lastige issues voor het beroep te bespreken. Ook stond het bestuur stil bij de voortgang van de strategische update, die eind 2022 is gepresenteerd. Voortgang wordt geboekt en de diverse thema's keren regelmatig terug op de agenda. Bij dit alles is het bestuur erkentelijk voor de inspanningen en bijdragen die door medewerkers van het NBA-bureau en vele leden worden geleverd.

Het is aan ons allemaal om de geloofwaardigheid en reputatie van de accountant hoog te houden. Om te zorgen dat we ook in de toekomst relevant zijn en elkaar versterken, als het gaat om het toevoegen van vertrouwen. Niet alleen in het openbare beroep, maar zeker ook elders binnen de keten. In verschillende rollen, maar met gedeelde waarden en normen. De NBA zet zich graag in voor dat brede accountantsberoep, nu en in de toekomst. Zodat de accountant de hoge verwachtingen waar kan blijven maken.

B | Kerncijfers 2023

B1 Toelichting Jaarrapport

In dit verslag rapporteert het bestuur van de NBA over de kernthema's en kernactiviteiten die in 2023 centraal stonden. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door de Raad voor de Jaarverslaggeving uitgegeven Richtlijn 640.

De in dit rapport genoemde NBA-activiteiten zijn gerelateerd aan organisatiedoelstellingen, resultaten en ingezette middelen. Financiële en niet-financiële gegevens worden in samenhang gepresenteerd.

B2 Over de NBA

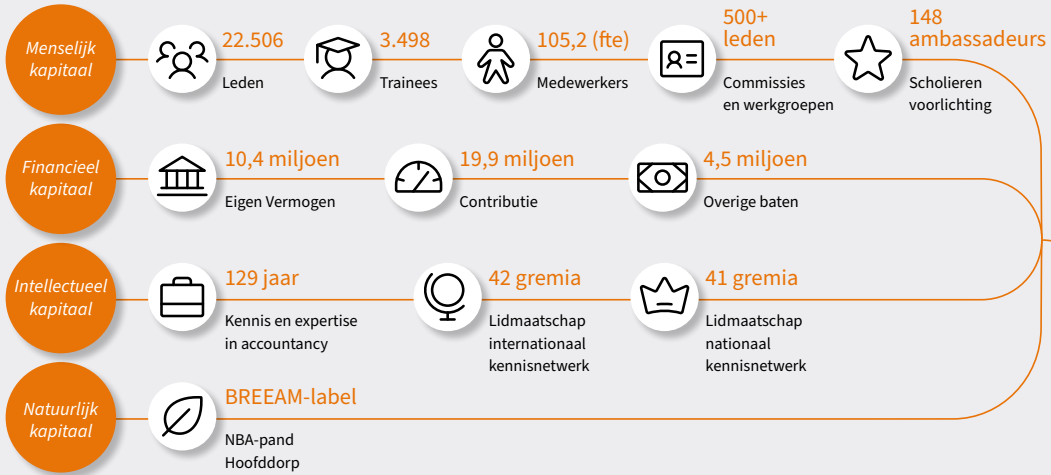
De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) is de bij wet ingestelde organisatie die onder andere is belast met het bevorderen van de goede beroepsuitoefening van haar leden (registeraccountants en accountants-administratieconsulenten).

De NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst. Zij is de publiek-rechtelijke organisatie die de belangen van de maatschappij en het beroep dient als de vertegenwoordiger van het gehele accountantsberoep in Nederland. De NBA vormt zo de brug tussen de beroepsbeoefenaren en de maatschappij.

Binnen de NBA zijn de volgende organen te onderscheiden: het bestuur, directie/managementteam en de ledenvergadering. Het bestuur is verantwoordelijk voor de continuïteit van de NBA. Het richt zich daarbij op langetermijnwaardecreatie van de NBA en haar leden en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de stakeholders. Directie en managementteam vormen de dagelijkse leiding binnen de organisatie. De ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen de beroepsorganisatie en houdt toezicht op het bestuur ter zake.

B3 Waardecreatiemodel

In het waardecreatiemodel van de NBA wordt gevisualiseerd hoe de beschikbare middelen via de gevolgde strategie en activiteiten worden ingezet om toegevoegde waarde te creëren; voor leden, kantoren en stakeholders. De genoemde activiteiten en behaalde resultaten worden elders in dit verslag verder toegelicht.

Onze ambitie(s)

- Professie die fungeert als maatschappelijk vertrouwenspersoon en als zodanig wordt (h)erkend.
- Professie die kwaliteit levert die onomstreden is.
- Wegwijzer, steun en toeverlaat zijn voor alle leden.

Onze missie

De NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst. En vormt de brug tussen de beroepsbeoefenaren en de maatschappij.

Wettelijke taken

Organisatiemodel

C | Vijf kernthema's

In 2023 vormden de vijf kernthema's uit de Vernieuwingsagenda – het meerjarenplan van de beroepsorganisatie uit 2018 – nog de belangrijkste leidraad voor de NBA-activiteiten; zij het voor het laatste jaar. Met de strategische update 2023 heeft de NBA nieuwe accenten gelegd, die de komende jaren meer aandacht krijgen. In het Jaarplan 2024 worden de nieuwe kernthema's voor het eerst vertaald naar concrete projecten en activiteiten.

In de volgende paragrafen worden de vijf kernthema's en de daarbij uitgevoerde NBA-activiteiten om de verandering vorm te geven, omschreven.

C1. Maatschappelijke relevantie

Maatschappelijk relevant zijn, verschil maken in de samenleving, is inherent aan het dienen van het publiek belang. Al enkele jaren geeft de NBA daaraan bestuurlijk inhoud, door op drie thema's extra in te zetten: fraude, continuïteit en als speerpunt in 2023: duurzaamheid.

Duurzaamheid

Afgelopen jaar werden de Europese regels voor verslaggeving over duurzaamheid (CSRD) definitief. De NBA besteedde aan de wijze van implementatie in de Nederlandse wet veel aandacht. Via webinars over CSRD (terug te kijken via het YouTube-kanaal van de NBA) zijn zowel accountants die werken in het bedrijfsleven, als openbaar accountants meegenomen in de gevolgen van deze regelgeving voor de strategie, bedrijfsvoering en materialiteitsanalyse. Aansluitend hierop zijn regionale werksessies gehouden. Om accountants werkzaam bij of voor bedrijven verder te helpen, ontwikkelde de NBA een [stappenplan Dubbele materialiteitsanalyse](#). Dit stappenplan bevat simpele stappen om op basis van CSRD te bepalen waar een organisatie impact heeft of financieel risico loopt op duurzaamheidsgebied. Ook bevat de publicatie een longlist met onderwerpen waarover kan worden gerapporteerd. Openbaar accountants met certificeringsbevoegdheid zijn in principe bevoegd assurance met (beperkte) mate van zekerheid te verstrekken

bij verslaggeving over duurzaamheid. Dat kan alleen als zij voldoende vakbekwaam zijn. Daartoe heeft de NBA een CSRD-competentieset opgesteld en in 2023 geconsulteerd. De overige randvoorwaarden daarvoor worden in 2024 uitgewerkt.

Daarnaast biedt de NBA een [ontwikkelaanpak duurzaamheid \(CSRD\)](#) aan die hierbij kan ondersteunen. Deze ontwikkelaanpak is ook een belangrijk hulpmiddel bij de invulling van het voor 2023 en 2024 vastgestelde verplichte PE-onderwerp duurzaamheid.

Fraude en continuïteit

Afgelopen jaar kwamen de jaarverslagen en controleverklaringen over 2022 beschikbaar, waarin voor het eerst moest worden gerapporteerd over de werkzaamheden die de controlerend accountant had verricht rondom fraude en continuïteit. Deze uitbreiding van de rapportage vloeide voort uit de aanpassing van controlestandaard 700. De NBA heeft in samenwerking met accountantskantoren¹ de invoering hiervan met publicaties ondersteund. De eerste indrukken zijn dat er door de rapportageverplichting meer werk is gemaakt van deze thema's en dat hierover meer gesprekken zijn gevoerd tussen organisatie en accountant. Begin juni werd de 'Beleidsvisie fraude-expertise' van de werkgroep Fraude, gepubliceerd. In deze visie kondigde de NBA een aantal maatregelen aan om de kwaliteit van de frauderisicoanalyse en de fraudeaanpak in de controle te verbeteren. Denk aan de inzet van fraudedeskundigen, zoals forensisch accountants, bij de risicoanalyse en de verplichte consultatie bij vermoedens of aanwijzingen van fraude.

De Werkgroep Continuïteit onderzocht welke factoren van belang zijn voor het tijdig signaleren van continuïteitsproblemen. Deze werden gebundeld in de publicatie 'Rode vlaggen' én verwerkt tot een interactieve wegwijzer voor de risicoanalyse van de controlewerkzaamheden.

Vlak voor het einde van het jaar werd overeenstemming bereikt met opstellers en gebruikers van jaarverslagen om de verklaring omtrent risicobeheersing (VOR) op te nemen in de Nederlandse Corporate Governance Code. Dit verplicht beursgenoteerde ondernemingen om zich in de toekomst uit te spreken over hoe zij risicomanagementprocessen hebben gestructureerd, welke risico's worden erkend, hoe deze worden geëvalueerd en welke maatregelen worden genomen om deze risico's te beheersen. De concrete invulling en wat dit betekent voor de betrokken vennootschappen en de rol van accountants wordt in 2024 duidelijk.

C2. Onomstreden kwaliteit

Audit quality indicators en aanwijzingsbevoegdheid

Op 21 december 2023 diende de minister van Financiën het voorstel Wijzigingswet accountancysector in. Met deze wet worden op termijn enkele bestaande accountancywetten aangepast, met het doel de kwaliteit van de wettelijke controle duurzaam te verbeteren. De wijzigingswet regelt onder meer de verankering van de audit quality indicators (AQI's) en de aanwijzingsbevoegdheid. De behandeling van het wetsvoorstel vindt in 2024 plaats.

Met de verankering van de audit quality indicators (AQI's) in de wet wil de minister accountantsorganisaties verplichten om op basis van de AQI's te rapporteren over hun prestaties. De NBA krijgt een centrale rol hierbij en dient te zorgen voor openbaarmaking van deze informatie.

Het andere voorstel in het wetsvoorstel is de aanwijzingsbevoegdheid. Na goedkeuring van het wetsvoorstel krijgt het NBA-bestuur de bevoegdheid om een accountantsorganisatie aan te wijzen, als een controleplichtige organisatie van openbaar belang (oob) er niet in slaagt een accountant te vinden om de wettelijke controle uit te voeren. In het aanwijzingsbesluit kunnen ook nadere eisen worden gesteld aan de uitvoering van de controle-opdracht. De NBA kan desgevraagd een bindende uitspraak doen over de bij de opdrachtverlening overeen te komen vergoeding. Op verzoek van de Vaste commissie voor Financiën is in 2024 door twee wetenschappers een wetenschapstoets uitgevoerd op de wijzigingswet en is in de toets ook de aanwijzingsbevoegdheid betrokken. De wetenschappers komen tot de conclusie dat de aanwijzingsbevoegdheid om meerdere redenen geen bruikbaar instrument is.

Toezicht nieuwe leest

In juni 2023 stemde de ledenvergadering in met de gewijzigde Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen en de daarbij horende kostenverordening. Hierin is het hernieuwde toezichtsproces verankerd (toezicht op nieuwe leest, zie ook www.nba.nl/tnl). In aanloop naar de ledenvergadering heeft de Raad voor Toezicht onder meer een pilot uitgevoerd, presentaties gegeven bij de afdelingen in het land, nieuwe toetsers geworven en de toetsers opgeleid in het hernieuwde proces. In november is een interview geplaatst op NBA.nl en Accountant.nl, dat begin 2024 ook in het magazine Accountant is verschenen.

¹ De NBA overlegt in de Stuurgroep Publiek Belang (SGPB) en het Platform Reguliere Vergunninghouders met oob- en Wta-kantoren. Hiervoor zijn meerdere werkgroepen actief.

Eind 2022 was de raad al gestart met de gefaseerde invoering van het hernieuwde toezicht. De grootste aanpassing, de invoering van een ontwikkelingsgesprek in het derde jaar van de toezichtscyclus, is eind 2023 gerealiseerd. In december heeft de raad een aantal accountantspraktijken geselecteerd, waarmee in 2024 een ontwikkelingsgesprek zal worden gevoerd.

Regelgevend proces

Naar aanleiding van de 'Strategische verkenning naar het beroepsreglementeringsproces in Nederland' en het daarop volgende rapport 'Beter geregeld', stemde de ledenvergadering in december 2022 in met de gewijzigde verordening op de organen voor de beroepsreglementering. Hiermee was het Belanghebbendenorgaan beroepsreglementering (BOB) een feit en is de inbreng van stakeholders bij regelgeving voor accountants in de toekomst beter gewaarborgd. Het BOB heeft de volgende taken:

- het adviseren van het College voor beroepsreglementering (CB) bij het uitvoeren van haar taken in het kader van het beroepsreglementeringsproces;
- het vaststellen of het CB zich bij de uitvoering van projecten houdt aan het beroepsreglementeringsproces;
- het geven van advies met betrekking tot reacties van de beroepsorganisatie op consultaties van de IAASB en de IESBA; en
- het gevraagd en ongevraagd adviseren van het CB over zaken van maatschappelijk belang, met betrekking tot de gedrags- en beroepsregels van de NBA.

In 2023 is de positie van voorzitter van het BOB ingevuld en wordt deze voorzitter voorgedragen in de ledenvergadering van 10 juni 2024. Ook worden in 2024 een plaatsvervangend voorzitter en de leden van het BOB benoemd.

C3. Lerend beroep

Faculties

De vier faculties (Ethiek, Cultuur en Gedrag (ECG), Opstellen, Samenstellen en Verantwoorden (OSV), Business & Management (B&M) en Audit & Assurance (A&A)) richten zich op de ontwikkeling van het beroep op de (middel) lange termijn. Zij signaleren, monitoren en doen aanbevelingen aan het NBA-bestuur over waar het beroep naar toe moet. Daarbij gaat het over de (internationale) visie van het beroep zelf, maar ook over de behoeften van leden en stakeholders. Op basis van die ontwikkelingen geven de faculty-besturen antwoord op de vraag welke inzichten, attitude, kennis, vaardigheden en gedrag relevant zijn voor de toekomstige ontwikkeling van accountants.

De aanbevelingen, waarbij de faculties soms ook gezamenlijk optrekken, monden uit in (project)voorstellen aan het NBA-bestuur. Voorbeelden hiervan zijn de bijdragen die faculties leverden aan de realisatie van de ontwikkelaanpak duurzaamheid (CSRD), die de accountant handvatten geeft gericht op het eigen werkveld en de eigen ontwikkelfase. Ook hielpen de faculties bij het definiëren van de vakbekwaamheidseisen voor accountants die CSRD-assurance willen afgeven. Daarnaast deden zij voorstellen om data science als onderdeel van digitalisering nader te duiden.

De faculty ECG ontwikkelde in 2023 het [Moreel besluitvormingsmodel](#). Dit model maakt inzichtelijk hoe een ethisch competente accountant tot een morele beslissing komt. Het model is breed toepasbaar voor alle accountants, opleiders en L&D-afdelingen.

Tot slot droegen de faculties bij aan de NBA-programma's Cultuur, Duurzaamheid, Fraude en Continuïteit, door hun zienswijze en input te delen. In mei 2023 leverden de vier faculties vanuit hun eigen aandachtsgebied ook een belangrijke bijdrage aan de Expertgroep Educatie.

Toekomstbestendige opleiding

In maart 2023 vroegen de NBA en de Kwartiermakers toekomst accountancysector aan de Expertgroep Educatie

een advies uit te brengen over een breed gedragen beroepsprofiel en een nieuwe opzet voor de accountantsopleiding. Gezien de verantwoordelijkheid van de NBA voor het beroepsprofiel was de NBA mede-opdrachtgever, naast het ministerie van Financiën. In november 2023 publiceerde de expertgroep haar advies. Dit rapport, getiteld *Tijd voor heldere keuzes – advies over ontwerp beroepsprofielen en (stelsel) van opleidingen tot accountant adviseur en register auditor*, vormt belangrijke input voor het programma *Herijking beroepsprofiel* dat de NBA in 2024 start en dat is gericht op vernieuwing van het beroepsprofiel. Op basis van een herzien beroepsprofiel kunnen door de CEA vernieuwde eindtermen/kwalificaties worden ontwikkeld. Deze vormen de basis voor het curriculum en de (her)inrichting van de opleiding tot RA en AA.

C4. Sterk merk

Sterk merk

Maak als beroep duidelijk waarvoor je staat en blijf aantrekkelijk voor jonge mensen. Dat is waarvoor ‘sterk merk’ staat. Vanuit deze ambitie startte de beroepsorganisatie in 2020 de NBA Impact Challenge, als onderdeel van de arbeidsmarktcampagne *Accountancy, iets voor jou?* Aan de hand van een specifieke casus konden jongeren zelf ervaren wat het beroep inhoudt, daarbij geholpen door NBA-ambassadeurs die in 2022 in totaal 69 onderwijsinstellingen (havo/vwo/mbo/hbo) bezochten. In februari 2023 vond de finale plaats, waarbij de finalisten zich bogen over de praktijkcase *Nossa Barrista*, een koffiebar van twee jonge ondernemers.

Overzicht aantal deelnemers Impact challenge 2021 - 2023.

	2023	2022	2021
Totaal deelnemende onderwijsinstellingen	65	69	65
Deelnemende havo/vwo-instellingen	44	51	45
Deelnemende hbo's	11	15	17
Deelnemende mbo's	10	-	-
Deelnemende universiteiten	6	3	3
Deelnemende scholieren en studenten	2.500	2.573	2.505
Deelnemende teams	738	742	765
Aantal NBA-ambassadeurs	148	100	75

Naast de NBA Impact Challenge organiseerde de NBA in maart 2023 voor het eerst de hackathon *Auditing the future*, waarbij teams van zes studenten die de masteropleiding accountancy volgen met elkaar de uitdaging aangingen. Tijdens dit eendaagse evenement werkten de teams aan onderwerpen zoals data-analyse, hoe om te gaan met de dynamiek van de raad van bestuur en ESG. De resultaten van de casus werden gepresenteerd aan een jury van vooraanstaande accountants.

Levendige beroepsorganisatie

Het in 2023 gestarte programma Levendige beroepsorganisatie is een van de accenten in de strategische update van het NBA-bestuur. Met dit programma zet de NBA in op meer ontmoeting en debat met leden, biedt zij leden meer ruimte voor eigen initiatief en wil de NBA leden meer betrekken bij bestuur en beleid.

In 2023 is het programma verder uitgewerkt en zijn de eerste activiteiten ontplooid. Meest in het oog springend was het in oktober gehouden ledenonderzoek, om inzicht te krijgen in de thema's en accenten die leden belangrijk vinden en hoe zij aankijken tegen de beroepsorganisatie. Regelverbetering en krapte op de arbeidsmarkt bleken daarbij de belangrijkste thema's en de NBA kreeg een rapportcijfer 6,38 als uitkomst. Intern maakten NBA-medewerkers via NBA-colleges kennis met het (doel van het) project en over wat werken voor een ledenorganisatie inhoudt. In juni 2024 vindt voorafgaand aan de ledenvergadering een zogenoemde verenigingsconferentie plaats; de plannen hiervoor zijn voorbereid in 2023. Met deze conferentie wil de NBA de betrokkenheid en inspraak van leden bij de bepaling van de beleidsagenda van de beroepsorganisatie verder vergroten.

Communities

Een ander belangrijk uitgangspunt voor het project Levendige beroepsorganisatie is de herwaardering van de 'sociëteitsfunctie': leden die elkaar ontmoeten en spreken. Dit traject startte de NBA in 2021 met het opzetten van communities. Online via het community-platform en offline via het organiseren van bijeenkomsten; een en ander met wisselend succes. Leden zijn vooral enthousiast over fysieke bijeenkomsten in de regio en de bijeenkomsten van de community Women Leadership. Ook de online ontbijtsessies Fiscale updates ter voorbereiding op het *Beconoverleg*, laten een vaste groep deelnemers zien. Het delen van kennis op het platform door de circa drieduizend leden met een account, blijft echter achter.

Naast communities vormen de afdelings- en kringvergaderingen belangrijke platforms voor kennisuitwisseling door leden. Gelukkig konden deze vergaderingen weer fysiek plaatsvinden in 2023. Het aantal deelnemers daalde wel voor veel bijeenkomsten, door veranderend gedrag na de coronaperiode en door het nieuwe PE-systeem, waarbij er geen punten per bijeenkomst meer worden behaald.

C5. Toekomstbestendige beroepsorganisatie

Datagedreven organisatie

In het verslagjaar is de basis voor een datagedreven organisatie verder uitgebouwd en is de focus meer komen te liggen op de toegevoegde waarde ervan voor de NBA-organisatie. Inmiddels zijn voorbereidingen getroffen om de data van de NBA beter te kunnen ontsluiten. Dit levert steeds betrouwbaardere data op en leidt er toe dat deze op termijn eenvoudiger met externe data is te combineren. Dit kan voor leden interessante en relevante informatie opleveren, bijvoorbeeld over de toekomstige instroom in het beroep. In 2023 ging een organisatiebrede werkgroep aan de slag met een inventarisatie van de rapportage- en analysewensen vanuit de organisatie. Inmiddels zijn verschillende dashboards opgeleverd met dwarsdoorsnedes van NBA-leden, financiële kerncijfers en informatie over het toezichtproces, de praktijkopleiding en de permanente educatie, die verderop in dit verslag terugkomen.

Een onderdeel van het project datagedreven organisatie is ook de vervanging van het huidige ERP-systeem, dat aan het einde van zijn levenscyclus is. Met het nieuwe ERP-systeem kunnen administratieve taken en werkzaamheden van de NBA rondom relaties, leden, financiën, communicatie, permanente educatie en praktijkopleidingen in de toekomst centraal worden uitgevoerd. Het projectteam heeft samen met betrokken afdelingen in 2023 een programma van eisen opgesteld en een leverancier geselecteerd. Met deze leverancier zijn inkooponderhandelingen gestart en tegelijkertijd is een adviesaanvraag ingediend bij de OR¹. Met behulp van het nieuwe systeem worden taken geautomatiseerd die nu nog handmatig worden uitgevoerd en worden gegevens centraal opgeslagen. Dit levert niet alleen een tijds- en kostenbesparing, maar ook een flinke kwaliteitsverbetering op.

Een nieuw huis; verhuizing van de beroepsorganisatie

De NBA betrok in de zomer van 2023 nieuwe huisvesting aan het Mercuriusplein in Hoofddorp. De vertrouwde locatie in Amsterdam werd ingeruild voor een moderne, toekomstbestendige en duurzame werkplek voor medewerkers. Duurzaamheid was een belangrijk criterium bij de zoektocht naar en de uiteindelijke keuze voor het pand,

¹ Beide trajecten zijn inmiddels afgerond

maar ook bij de inrichting. Zo ging er veel aandacht uit naar akoestiek, luchtkwaliteit en temperatuur. Bestaand meubilair werd zoveel mogelijk hergebruikt en in het pand werden duurzame materialen zoals bamboe en gerecyclede materialen toegepast. Ook is het nieuwe pand een uitnodigende huiskamer en ontmoetingsruimte voor leden en de vele stakeholders van de beroepsorganisatie.

De verhuizing werd voorbereid en begeleid door een enthousiast verhuisteam, samengesteld uit diverse NBA-medewerkers. De evaluatie van de verhuizing vindt plaats via de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), die in 2024 zal plaatsvinden.

In verband met de verhuizing organiseerde de NBA op 28 september 2023 een stakeholderbijeenkomst op de nieuwe locatie. Tijdens dit event presenteerden Kees Camfferman en Luc Quadackers hun boek *Blijvend zoeken naar balans, over de geschiedenis van het Nederlandse accountantsberoep tussen 1960 en 1995*.

D | NBA-Kernactiviteiten 2023

Niet alleen de hiervoor genoemde kernthema's zijn voor de sector - beroepsgroep en beroepsorganisatie - van belang. Ook geldt dit voor de reguliere taken van de NBA en de kernactiviteiten van de verschillende afdelingen, die voor een belangrijk deel voortvloeien uit de wetgeving. Activiteiten die variëren van het bepalen van de beleidsagenda mkb, stimuleren van voldoende instroom, een goede nieuwsvoorziening tot het bijdragen aan een goede beroepsuitoefening door ontwikkeling, toetsing en uitleg van regelgeving en bemensing van de mkb-helpdesk. Veel van deze activiteiten worden geïnitieerd en voorbereid door accountants uit het veld, die deelnemen aan verschillende commissies en werkgroepen binnen de NBA, met ondersteuning van het bureau. Dit hoofdstuk biedt een samenvatting van de belangrijkste activiteiten die plaatsvonden in 2023.

D1. Beroep en Maatschappij

De afdeling Beroep en Maatschappij (B&M) begeleidt een groot aantal NBA-commissies en -werkgroepen. In sectorcommissies voor de zorg, onderwijs, mkb, banken, beleggingsinstellingen, decentrale overheden, verzekeraars, pensioenfondsen, subsidies, controleprotocollen, WNT en woningcorporaties overleggen accountants ketenbreed over vraagstukken in het jaarrekeningproces én over bestuurlijke thema's. In meerdere werkgroepen vindt verdieping plaats op thema's zoals fraude, continuïteit, duurzaamheid, WNT, controleprotocollen, subsidies, diversiteit en digitalisering. Dat is kennis die via de NBA-kanalen en via het organiseren van bijeenkomsten wordt gedeeld met de achterban. Zo organiseerde de Accounttech-werkgroep AI & Algoritmes een *Botchallenge*, waarbij deelnemers van binnen en buiten de beroepsgroep een bot programmeerden en vervolgens onderzochten hoe deze te auditen. De werkgroep Controle van de Toekomst van Accounttech publiceerde, samen met negen middelgrote mkb-kantoren en de Nyenrode Business Universiteit, een raamwerk voor de kwaliteitsbeoordeling van innovaties in controlemethodologie.

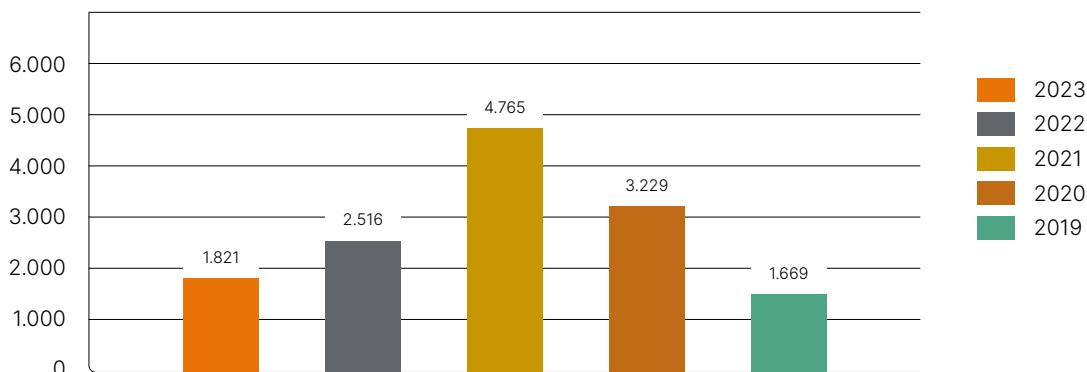
Beleidsagenda mkb

Aan de hand van twee rondetafels in mei en juni 2023 gaf de Commissie MKB samen met Novaa en SRA de aftrap voor de ontwikkeling en uitvoering van de beleidsagenda voor kleine accountantspraktijken (tot en met vijf accountants). Dit was voor het NBA-bestuur mede reden om de ondersteuning van de mkb-praktijk tot strategisch speerpunt te benoemen voor 2024-2025. Zie hiervoor ook het [Jaarplan 2024](#).

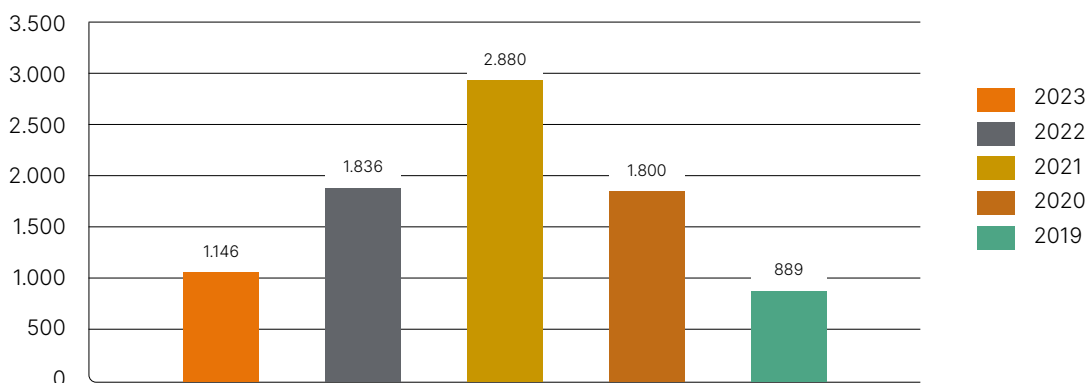
NBA Helpdesk

De NBA Helpdesk blijft een belangrijke vaktechnische vraagbaak voor leden in vooral de mkb-praktijk. Het aantal telefonische vragen voor de NBA Helpdesk daalde het afgelopen jaar in vergelijking met de 'corona-jaren'. Toch is het aantal bellers - 1.821 in 2023 - nog steeds hoger dan in de jaren vóór corona (1.669). Ook het aantal digitaal ingediende vragen blijft hoger dan vóór corona, namelijk 1.146 (889).

Aantal telefonische helpdeskvragen

Aantal digitale helpdeskvragen

Ledengroepen en NBA Young Profs

In afwachting van wetswijzigingen zijn de ledengroepbesturen binnen de NBA nog steeds actief, alhoewel de meeste activiteiten door hen worden uitgevoerd als lid van andere gremia zoals de faculties, de werkgroep Internal Audit i.o. of de IFAC-advisory group voor professional accountants in business.

Het Young Profs-bestuur presenteerde in mei haar *Opvattingen over het accountantsberoep*. De coronapandemie heeft laten zien hoe belangrijk 'fysiek' samenwerken is voor de ontwikkeling van jonge accountants, zo blijkt uit de publicatie. Eén van de uitkomsten was ook dat jonge accountants nog steeds angst ervaren voor reviews door toezichthouder AFM, de NBA of de SRA, al neemt die vrees iets af. Ook zijn young profs bezorgd over de extra werkdruk als gevolg van duurzaamheidsverslaggeving.

Naast het delen van opvattingen en opinies, onder meer via een eigen LinkedIn-kanaal, organiseren de NBA Young Profs ook bijeenkomsten, zoals het Young Profs-festival. Daarnaast was een groep young profs op 6 oktober te gast bij de Accountantskamer in Zwolle, waar zij een fictieve zitting nabootsten. Een bijeenkomst die hoog gewaardeerd werd met een rapportcijfer 8,7.

Diversiteit

2023 was het eerste jaar waarin 26 van de 39 accountantskantoren die het NBA-convenant *Diversiteit* hebben ondertekend, hun gegevens beschikbaar stelden. De eerste monitor diversiteitsconvenant, gepubliceerd in oktober, toont aan dat bij deze kantoren 37 procent van de accountants vrouw is. Maar dat percentage daalt naarmate sprake is van een hogere functie. Vermoedelijk stromen relatief veel vrouwen uit. Zij groeien vooral niet door in de stap van medior naar senior, én van de subtop naar de top. Zes kantoren geven aan ook culturele diversiteit te meten, waarbij één organisatie data kon aanleveren.

D2. Kwaliteit

De afdeling Kwaliteit draagt bij aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening door accountants. Dat doet zij door onder meer regels op te stellen en uit te leggen, door het verbeteren van kennis en leesbaarheid van standaarden te bevorderen en door toezicht te houden op kantoren. De afdeling Kwaliteit is nauw betrokken bij projecten van het College voor beroepsreglementering (CB).

Nieuwe 'regelgeving'

Eind 2022 werden nieuwe internationale kwaliteitsmanagementstandaarden (ISQM) van kracht. In Nederland is deze regelgeving voor kwaliteitssystemen voor accountantsorganisaties vastgelegd in de Wta, Bta, en de Verordening Accountantsorganisaties (VAO). De regels voor het niet-wettelijke domein zijn vastgelegd in de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS). Op dit moment is de Nederlandse wetgeving nog niet aangepast aan de ISQM. De NBA heeft overleg met het ministerie van Financiën hierover. Als uitvloeisel van het ISQM-project is ISA 220 *Kwaliteitsmanagement voor een controle van financiële overzichten* herzien en alvast vertaald naar de Nederlandse situatie. Ook ISA 600 *Bijzondere overwegingen – Controles van financiële overzichten van een groep (inclusief de werkzaamheden van accountants van groepsonderdelen)* is aangepast en vertaald. Standaard 600 bouwt daarbij voort op het kwaliteitsmanagement, zoals geïntroduceerd met de herziene Standaard 220. Beide zijn van toepassing op financiële overzichten waarvan de verslagperiode op of na 15 december 2023 start.

De Verordening inzake onafhankelijkheid accountants bij assurance-opdrachten is herzien, als gevolg van wijzingen in de internationale Code of Ethics. De aanpassingen hebben betrekking op vergoedingen, samenloop dienstverlening en groepscontroles. De wijzigingen zijn in december 2023 door de ledenvergadering goedgekeurd, gepubliceerd in de Staatscourant en vanaf dat moment van kracht.

Handreiking 1118 over het optreden van de accountant in de aandeelhoudersvergadering (AV) is grondig herzien en beoogt een actievere dialoog van de accountant met stakeholders. De handreikingen 1124 *Richtsnoeren voor de interpretatie van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor accountants en belastingadviseurs* en 1138 *Europese accountancy-regelgeving* zijn in het kader van periodieke updates herzien in 2023.

De NBA stuurde in 2023 **Alert 46** uit. Deze alert geeft antwoord op vragen naar aanleiding van de aanpassing van de Wet op de ondernemingsraden (WOR). Op grond van de WOR moeten accountants, met ingang van 1 januari 2023, bij materiële onzekerheid over de continuïteit van een onderneming "onverwijld" een kopie van de controleverklaring aan de ondernemingsraad (OR) verstrekken.

Toeziicht accountantsafdelingen door de Raad voor Toeziicht

In 2023 heeft de Raad voor Toeziicht een aangepaste monitoringvragenlijst uitgestuurd naar de accountantsafdelingen. Met deze vragenlijst krijgt de raad een beter inzicht in de kwaliteit van accountantsafdelingen en is daarmee beter in staat het toeziichtsproces op intern en overheidsaccountants in te richten.

Naast toeziicht op accountantsafdelingen is de raad ook belast met het toeziicht op accountantspraktijken. Vanaf volgend jaar geldt daarvoor een andere opzet, het toeziicht op nieuwe leest. Zie ook elders in dit [bestuursverslag](#).

Thema-onderzoek Raad voor Toeziicht

In 2023 startte de Raad voor Toeziicht een thematisch onderzoek naar de betrokkenheid van accountants bij de uitvoering van de subsidieregeling NOW1 bij *Betaald Voetbal Organisaties* (BVO's). De NBA maakte in 2020/ 2021 afspraken met de externe accountants van BVO's, de KNVB en de brancheorganisaties voor BVO's over de juiste uitvoering van de subsidieregeling NOW1. Met het onderzoek wil de NBA inzicht krijgen in de mate waarin het NBA-standpunt is gevolgd en, voor zover er is afgeweken, de motivatie daarvoor. Eind 2023 vroeg de NBA gegevens op bij de desbetreffende accountantskantoren. Het onderzoek wordt in 2024 afgerond.

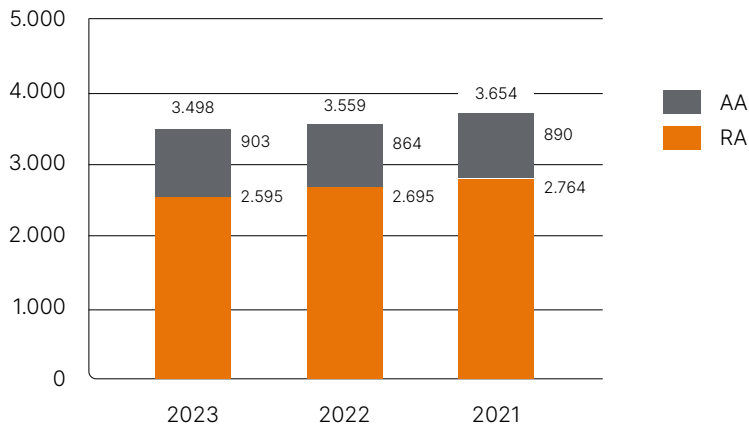
D3. Lerend beroep

Een van de wettelijke taken van de NBA is het verzorgen van de driejarige praktijkopleiding en het afnemen van het geïntegreerde slotexamen. Een andere wettelijke taak is het toezien op de naleving van de permanente educatie. Daarnaast zorgt de afdeling Lerend beroep, onder andere vanuit de faculties, voor duiding van (toekomstige) beroepsontwikkelingen, onder meer via publicaties, *tooling* en webinars.

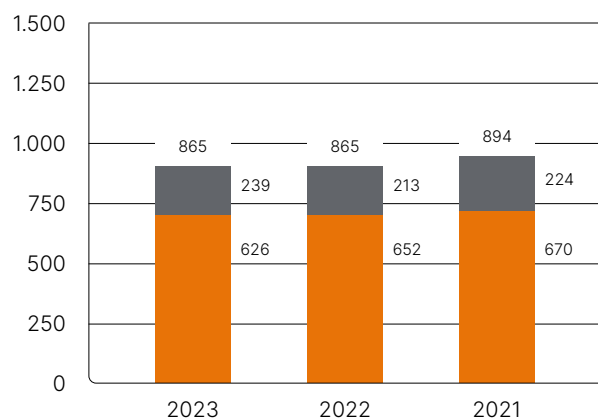
Praktijkopleidingen

Begin 2023 verscheen het rapport *Stip aan de Horizon* van de Commissie Eindtermen Accountantsopleidingen (CEA) en de Raad voor de Praktijkopleidingen (RPO), met aanbevelingen voor een beter studeerbare, aantrekkelijker en toekomstbestendige accountantsopleiding. Vervolgens zijn verschillende initiatieven gestart voor vernieuwing en verbetering van de (praktijk)opleiding, binnen de ruimte die de wet- en regelgeving op dit moment biedt. Volop aandacht was er ook voor de gevolgen van de implementatie van de duurzaamheidsrichtlijn (CSRD) op de (praktijk)opleiding. In verschillende sessies met diverse stakeholders is gekeken hoe wij hieraan gezamenlijk invulling kunnen geven.

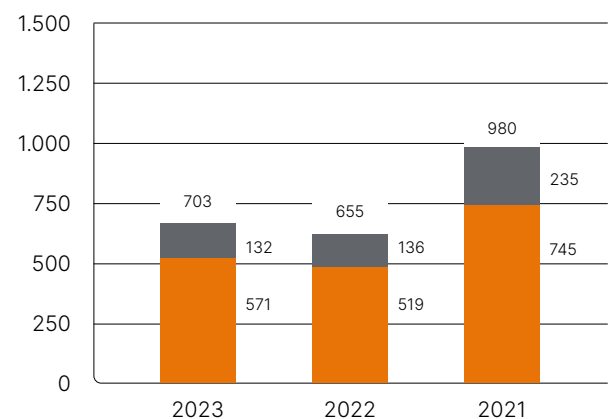
Aantal ingeschreven trainees

Instroom nieuwe trainees

Aantal geslaagden praktijkopleidingen

Verklaring van Vakbekwaamheid

Het aantal buitenlandse accountants dat in Nederland werkzaam is, is de laatste jaren toegenomen. Steeds meer buitenlandse accountants willen zich hier voor langere tijd vestigen en ook de Nederlandse titel behalen. Een aantal Nederlandse universiteiten speelt hier op in en biedt de opleiding in het Engels aan. Ook groeit het aantal aanvragen voor een Verklaring van Vakbekwaamheid. Aan zeven buitenlandse accountants is in 2023 deze verklaring verstrekt en bij nog eens negen is positief gereageerd op een aanvraag (voorlopig oordeel). Dat wil zeggen dat zij voor de verklaring in aanmerking komen, nadat zij een zogenaamde Proeve van Vakbekwaamheid met goed gevolg hebben afgelegd.

Permanente educatie

In 2023 gold 'duurzaamheid' als verplicht PE-thema, inclusief de thema's ESG (Environmental, Social en Governance). Gezien het grote belang van het onderwerp in de gehele keten, gold deze verplichting voor alle NBA-leden. Vanaf boekjaar 2024 moeten alle grote ondernemingen rapporteren over duurzaamheid. Ook accountants in andere rollen dan de controlerend accountant krijgen te maken met duurzaamheid in hun beroepspraktijk. Vanwege het grote belang van het onderwerp is besloten de termijn om invulling te geven aan het thema te verlengen tot eind 2024.

NBA-leden hebben verschillende werkomgevingen en krijgen daarom op verschillende manieren te maken met duurzaamheid. Niet alle accountants hebben hetzelfde kennisniveau, sommigen zijn nog nauwelijks bezig met het onderwerp, terwijl anderen al in een expertrol adviesdiensten aanbieden op het gebied van duurzaamheid. Om de leden meer richting te geven bij het formuleren van leerdoelen en leerinterventies, is een ontwikkelaanpak op maat gemaakt. Door middel van het beantwoorden van vragen over werkveld en kennisniveau krijgt de accountant een ontwikkeladvies, waarmee hij of zij zich verder kan bekwamen op het brede onderwerp duurzaamheid.

D4. Bestuur en directie (activiteiten/ontwikkelingen)

In de verslagperiode stond een aantal belangrijke onderwerpen en projecten op de agenda van het bestuur en de directie. Zowel interne als externe kwesties vereisten extra aandacht. Intern betrof dit zaken als de update strategische thema's NBA, de verhuizing en wisselingen in bestuur en directie. Externe ontwikkelingen die aandacht verdienden waren onder meer het eindrapport van de Kwartiermakers toekomst accountancysector, de beroepscultuur en het beroepsprofiel en examenfraude.

Strategische update

Eind 2022 evalueerde het bestuur de NBA-Vernieuwingsagenda uit 2018. Dit leidde tot het verleggen van accenten, die zijn vastgelegd in de strategische update 2023. Nieuwe accenten, die als kernthema's zijn opgenomen in het Jaarplan 2024.

1. Vertrouwen in het maatschappelijk verkeer: Hoe dragen de diverse geledingen binnen de beroepsgroep bij aan het vertrouwen in het maatschappelijk verkeer?
2. Het opleidingsmodel: Komt dit nog in voldoende mate tegemoet aan de wensen van de (krappe) arbeidsmarkt? Hoe verbeteren we de aantrekkelijkheid en studeerbaarheid?
3. De rol van de NBA: Hoe duiden we de ontwikkeling dat kantoren en instellingen een steeds grotere invloed hebben op de beroepsuitoefening?
4. De NBA als 'levende en levendige' vereniging: Hoe zetten we in op meer ontmoeting en debat, meer ruimte voor eigen initiatief vanuit leden en een grotere betrokkenheid bij bestuur en beleid?
5. In hoeverre komt de huidige governance tegemoet aan de vereiste balans tussen publiekrechtelijke organisatie, democratische vereniging en professionele uitvoering?

Accountant van de Toekomst

In 2023 is een intensieve verkenning uitgevoerd op het gebied van beroepscultuur en beroepsprofiel, onder de noemer *Accountant van de Toekomst*. Het doel van dit programma was om – samen met leden en stakeholders – de kennis, vaardigheden, attitude en het gedrag te (her)definiëren, die nodig zijn om als beroep aantrekkelijk en relevant te blijven. De [onderzoekresultaten in relatie tot beroepscultuur](#) zijn eind 2023 gepresenteerd en vormen belangrijke input voor het strategisch project *Cultuur, een beroep van waarden* in de komende jaren.

Eindrapport kwartiermakers

De Kwartiermakers toekomst accountancysector publiceerden eind november 2023 hun eindrapport *Druk en tegendruk*. Dit rapport biedt veel aanknopingspunten om het gesprek met de sector en stakeholders over verdere kwaliteitsverbetering voort te zetten. De oproep dat de kwaliteitsverbetering steviger, fundamenteeler en sneller moet, ziet de NBA als een kritische aanmoediging om de ingezette kwaliteitsverbetering te versnellen. Alhoewel het rapport ziet op het segment van de wettelijke controle en alles wat van invloed is op de kwaliteit van die wettelijke controle, bevat het rapport ook mooie aanknopingspunten om de kwaliteit van de sector als geheel positief te beïnvloeden. De NBA heeft de ambitie om de in het rapport genoemde 'doorzettingskracht' ter hand te nemen en met de stakeholders verder in te vullen. In het eerste kwartaal van 2024 heeft de NBA deze 'doorzettingskracht' in samenspraak met het ministerie van Financiën en de AFM verder invulling gegeven en het overzicht van aanbevelingen en aanmoedigingen vertaald van een 'call to action' naar een 'call to doing'.

Examenfraude

Eind 2022 werd bekend dat examenfraude ook in Nederland speelt binnen het accountantsberoep. Internationaal kregen accountantsorganisaties al eerder te maken met strenge sancties vanuit toezichthouders. Eind 2022 heeft de AFM alle zes accountantsorganisaties met oob-vergunning uitdrukkelijk verzocht een onderzoek uit te voeren naar mogelijke examenfraude. De NBA trof in 2023 een aantal maatregelen, zoals een aankondiging van de evaluatie van de huidige systematiek van permanente educatie en verplichte kennistoetsen, het desgevraagd beschikbaar stellen van vragen en antwoorden van de kennistoets aan de accountantsorganisaties die onderzoek doen en het bijeenroepen van de zes accountantsorganisaties om te spreken over de feiten, gevolgen van de feiten en de kaders waarbinnen geconstateerde feiten worden beoordeeld en mogelijke consequenties voor individuele accountants.

De NBA is van mening dat verschillende vormen van geconstateerde examenfraude een schending zijn van de door alle accountants afgelegde beroepsdeed en de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Tuchtrechtelijke opvolging ligt voor de hand voor nader te bepalen ernstige gevallen van examenfraude, waarbij het oordeel uiteindelijk aan de Accountantskamer is. Daarnaast heeft de NBA eind 2023 alle accountantskantoren opgeroepen na te gaan of dit fenomeen ook bij hen kan spelen. De onderzoeken bij de zes accountantsorganisaties zijn begin 2024 nog niet afgerond. De NBA start gesprekken met individuele accountantsorganisaties over tuchtrechtelijke opvolging van individuele accountants, zodra de organisaties in de afrondende fase van de onderzoeken zijn.

Governance NBA

De taken en verantwoordelijkheden van de NBA richten zich primair op de individuele accountant. Echter, ondanks deze individuele wettelijke grondslag is de NBA in toenemende mate betrokken bij accountantsorganisaties. Dit komt doordat goede beroepsuitoefening door accountants is gebaat bij beroepsregelgeving met betrekking tot de kwaliteitsbeheersing van kantoren. Daarnaast wordt de NBA door maatschappelijke partijen gezien als vertegenwoordiger van de sector en aangesproken op collectieve prestaties van diezelfde sector. Dit laatste vertaalt zich de laatste jaren in een toenemend aantal maatregelen die betrekking hebben op kantoororganisaties.

De NBA heeft daarom in 2023 een onderzoek laten uitvoeren in hoeverre de huidige governance hierbij past. Hieruit blijkt dat de Wet op het accountantsberoep voorziet in de mogelijkheid voor de NBA om eisen te stellen aan accountantsorganisaties, zonder dat het noodzakelijk is dat accountantsorganisaties lid worden van de NBA. De vraag is of de NBA meer van deze bevoegdheid gebruik moet willen maken. Hiervoor zijn enkele scenario's uitgewerkt in het onderzoeksrapport. Het bestuur neemt deze scenario's in 2024 mee bij de bredere heroriëntatie op de governance, als één van de onderdelen van de strategische update.

Aanpassingen code Goed bestuur

Bij de evaluatie van de gedragscode Goed Bestuur constateerde het bestuur dat de huidige code over hoe het bestuur en bestuurlijke organisatie werken aan herziening toe was. De code was te veel geschreven vanuit een toezichhoudend perspectief en bevatte bepalingen die zich meer lenen voor opname in verordeningen. In de loop van 2023 heeft het bestuur de code ingetrokken. Een deel van de bepalingen is nu opgenomen in verordeningen en deze zijn vastgesteld in de ledenvergadering van juni 2023. De bepalingen die een overlap hebben met andere wet- en regelgeving zijn vervallen. Daarnaast is de effectiviteit van het bestuur als team en die van de individuele bestuursleden middels een zelfevaluatie getoetst en als voldoende beoordeeld.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking, opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In de Woo is vastgelegd dat burgers aan bestuursorganen schriftelijke documentatie kunnen opvragen over bestuurlijke aangelegenheden. In 2023 heeft de NBA geen Woo-verzoeken ontvangen.

Kritiek op kwaliteit en uitvoering van wet- en regelgeving

Een lid van de NBA heeft publiekelijk kritiek geleverd op de kwaliteit van de accountancy wet- en regelgeving en de wijze waarop de NBA daaraan uitvoering geeft. Dit leidde tot onder andere handhavingsverzoeken aan het ministerie van Financiën en een tuchtprocedure tegen een bestuurslid van de NBA. Het ministerie wees het handhavingsverzoek af en het lid diende hiertegen bij het ministerie bezwaar in. Het bezwaar is afgewezen en bezwaarde heeft daartegen beroep ingesteld. In de tuchtrechtelijke procedure deed de tuchtrechter op 26 mei 2023 een uitspraak. Daarbij is de klacht op alle onderdelen ongegrond verklaard. Het lid heeft tegen die uitspraak beroep ingesteld. Het bestuur van de NBA concludeerde na zorgvuldige afweging dat de opmerkingen niet van invloed zijn op de jaarrekening.

Directiewisseling

Met ingang van 1 september 2023 startte Liane Vlaskamp in de positie van algemeen directeur NBA. Zij volgde Berry Wammes op, die nog wel actief is binnen de beroepsorganisatie. Het bestuur van de NBA besloot om, vanwege de veranderingen waarvoor de NBA en de sector staan en de complexiteit daarvan, weer een tweehoofdige directie te benoemen, bestaande uit een algemeen directeur en een operationeel directeur. De operationeel directeur, Grecor de Vries, is per 1 februari 2024 gestart.

D5. Communicatie

De werkzaamheden van de afdeling Communicatie zijn tweeledig. Zo houdt de afdeling zich bezig met beleidscommunicatie richting stakeholders en zorgt zij voor een goede informatievoorziening voor leden.

Beleidscommunicatie gaat vaak via de media, omdat daarmee een breed scala aan stakeholders kan worden bereikt. Via persberichten en het proactief contact onderhouden met de pers en de politiek worden de belangen van de beroepsgroep zo goed mogelijk behartigd. Ook via de website wordt informatie verspreid die voor diverse stakeholders relevant is. Daarnaast is er een stakeholdersforum, waarin informatie over en door de NBA met een aantal belangrijke stakeholders wordt gedeeld.

Wat de ledencommunicatie betreft richt de aandacht zich vooral op het overbrengen van kennis en het verstrekken van informatie aan leden.

Beleidscommunicatie en public affairs

In 2023 verstuurde de NBA acht persberichten, onder meer naar aanleiding van examenfraude en in reactie op de rapporten van de Kwartiermakers toekomst accountancysector en de Expertgroep Educatie. Daarnaast kaartte de NBA met succes verschillende onderwerpen aan bij de politiek en andere stakeholders. De belangrijkste

onderwerpen waren het verhogen van de grensbedragen voor verplichte wettelijke jaarrekeningcontroles en de verplichte verklaring omtrent risicobeheersing (VOR) voor ondernemingen. Ook maakte de NBA zich hard om de Wijzigingswet accountancy niet controversieel te laten verklaren, zodat deze snel kan worden behandeld in de Tweede en Eerste Kamer. De NBA reageerde daarnaast 27 keer op consultaties van derden: ministeries, de Europese Commissie en andere beroepsgroepen zoals NOREA en IIA.

Evenementen

Naast de grotere evenementen, zoals de Accountantsdag, het NBA Young Profs Festival, de opening van het nieuwe NBA-pand en de twee ledenvergaderingen, organiseerde de NBA dit jaar ook 97 kleinere on- en offline events. Deze varieerden van feestelijke diploma-uitreikingen tot regio- en vakinhoudelijke bijeenkomsten rond bijvoorbeeld het thema duurzaamheid.

Na drie jaar afwezigheid vond op 23 november 2023 weer de Accountantsdag plaats, het jaarlijkse netwerkevent voor accountants. Dit keer in het AFAS Theater in Leusden, met als thema *Zeker in deze tijd*. Met veel enthousiasme werden voor accountants relevante onderwerpen gepresenteerd, van *AI in de audit tot Arbeidsmarkt 2.0, war on talent*. Met achthonderd deelnemers was het event uitverkocht. Naast fysieke deelname hebben ruim driehonderd deelnemers de Accountantsdag online gevolgd, dan wel achteraf teruggekeken. Driekwart van de deelnemers gaf de Accountantsdag een acht of hoger; daarmee scoorde deze editie van de Accountantsdag het hoogste rapportcijfer over de afgelopen tien jaar.

Het Young Profs Festival *Happy@Work*, dat op 1 september voor de tweede keer plaatsvond, trok ruim honderd deelnemers. Die konden tijdens het festival verschillende workshops volgen rond het thema: Van falen kun je leren. Deelnemers waardeerden de dag met het cijfer 8,4.

NBA Helpt-events

De naar aanleiding van de coronapandemie opgezette NBA-Helpt-events zijn in 2023 voortgezet en gaan ook in 2024 door. In 2023 zijn twee NBA Helpt-webinars door de NBA georganiseerd. Op 9 maart namen circa 650 leden deel aan het webinar over *TEK en update NOW* en op 26 oktober werden ongeveer 450 leden tijdens het webinar *Update accountancy en fiscaal* bijgepraat. Naast directe deelname worden deze sessies ook veelvuldig teruggekeken. Het totaal aantal weergaven - deelnemers en terugkijkers - voor deze sessies bedraagt respectievelijk 1.090 en 854.

Nieuwe website

In het voorjaar 2024 lanceerde de NBA haar vernieuwde website [NBA.nl](https://nba.nl). De aanleiding voor de vernieuwing is drieledig:

- het verbeteren van de gebruikerservaring;
- het zorgen voor een veilige en toekomstbestendige digitale infrastructuur;
- voldoen aan de wettelijke eisen ten aanzien van compliance en web-toegankelijkheid.

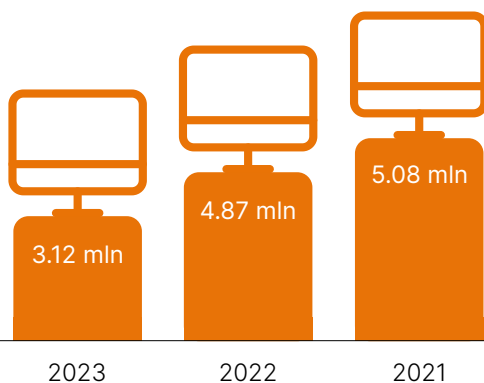
Het gebruiksgemak verbetert door betere filter- en zoekmogelijkheden en eenduidige navigatie. Informatie is toegankelijker en bevat duidelijke verwijzingen naar gerelateerde content. Ook is de nieuwe website eenvoudiger te onderhouden, waardoor informatie actueler is en blijft. In 2023 is veel werk gestoken in de voorbereiding en de bouw van het besloten deel en het maken van flexibele koppelingen. Dit maakt de koppeling met het toekomstige ERP-systeem eenvoudiger. In elke fase, van ontwerp tot aan testen, is een ledenpanel betrokken.

Websites en magazine Accountant

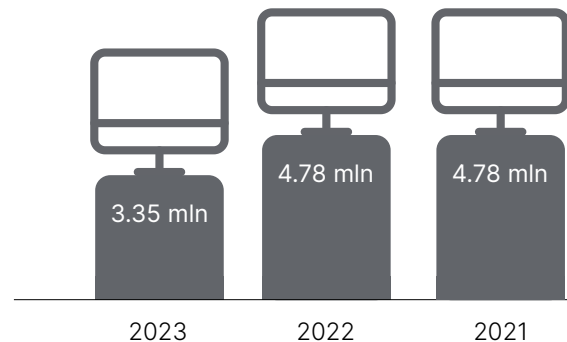
Naast de NBA-website vervult Accountant.nl een belangrijke rol bij de informatievoorziening aan leden en stakeholders. Beide websites vervullen een eigen functie. De NBA-website bevat vooral vaktechnische informatie voor leden. Qua paginaweergaven scoorden vooral de onderwerpen duurzaamheid en CSRD hoog in 2023. Bezoekers tonen vooral interesse in wet- en regelgeving en vaktechnische content, waaronder de Verklaringengenerator. De interesse in coronagerelateerde informatie nam sterk af ten opzichte van eerder jaren.

Accountant.nl biedt bredere nieuwsvoorziening met accountantsgerelateerde informatie en is meer in dialoog met de maatschappij. Net als andere jaren trokken de vaktechnische artikelen weer veel lezers op Accountant.nl, naast de vele nieuwsberichten, achtergrondartikelen en opiniebijdragen. Daarnaast bracht de redactie in 2023 vier edities van het papieren magazine Accountant uit.

Paginaweergaven Accountant.nl

Paginaweergaven NBA.nl

Door een betere bescherming tegen geautomatiseerd verkeer nam het aantal paginaweergaven op NBA.nl met 19 procent af; bij Accountant.nl was dit 36 procent.

D6. Bedrijfsvoering

De NBA richt zich bij haar bedrijfsvoering op het zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren van haar taken, met kwalitatief goed personeel. Dit stelt hoge eisen aan voorzieningen op het gebied van personeelszaken, facilitaire en ICT-voorzieningen, financiën en ledenadministratie en planning en control. Dat is het domein van de afdeling Bedrijfsvoering.

HR-beleid

De NBA blijft stappen maken in de verdere ontwikkeling als professionele en competente organisatie. De werving van nieuwe medewerkers, om nieuwe functies te vervullen of om medewerkers die de NBA verlaten te vervangen, vraagt blijvend aandacht in een tijd van krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast worden medewerkers op inhuurbasis gezocht om projectrollen of vacatures tijdelijk in te vullen. Om nieuwe medewerkers snel op weg te helpen, is het NBA-onboarding-beleid verder ontwikkeld.

Voor de ontwikkeling van medewerkers werden NBA-breed workshops over feedback geven en ontvangen aangeboden. Daarnaast werden trainingen in projectmanagement georganiseerd, omdat binnen de NBA steeds vaker projectmatig wordt gewerkt.

Met de OR is een traject ingezet dat is gericht op de modernisering van de arbeidsvoorwaarden. Een eerste stap hiernaartoe is de harmonisatie van die arbeidsvoorwaarden. Door de eerdere fusie tussen NIVRA en NOVA ontstonden verschillende arbeidsvoorwaardenpakketten. Dit complexe en bewerkelijke geheel vroeg handmatige aanpassingen die met grote zorgvuldigheid en extra controles werden uitgevoerd om fouten te voorkomen.

Fte's

Het totaal aantal fte's in dienst bij de NBA kwam eind 2023 uit op 105,2. Een lichte stijging ten opzichte van het voorgaande jaar. Hiervan was 8,2 fte werkzaam ten behoeve van de gelieerde organisaties: de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA), de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) en NOREA, de beroepsorganisatie van IT-auditors. Daarnaast betrof het aantal fte's dat per eind 2023 op inhuurbasis werkzaam was voor de NBA 13,2.

Het totaal aantal fte's dat per eind 2022 in dienst was bij de NBA bedroeg 103,8. Hiervan was 7,9 fte werkzaam ten behoeve van de gelieerde organisaties. Daarnaast betrof het aantal fte's dat per eind 2022 op inhuurbasis werkzaam was voor de NBA negentien. In het bestuursverslag 2022 werd het totaal aantal fte's werkzaam bij de NBA, zowel in dienst als op inhuurbasis, vermeld. Zoals aangegeven in de toelichting op de jaarrekening is ervoor gekozen om in 2023 het aantal fte's van medewerkers in loondienst op te nemen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor de NBA bedroeg in 2023 6,5 procent. Dit betekent een voortzetting van de daling van het ziekteverzuimpercentage, dat in 2021 9,7 procent en in 2022 8 procent was. Hierbij de vermelding dat het in het bestuursverslag 2022 genoemde percentage van 6,8 procent over 2022 is gecorrigeerd. Het effect van het ingevoerde actieve beleid gericht op het terugdringen van het ziekteverzuim is nog steeds zichtbaar.

D7. CEA en RJ

De kosten voor de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) en het NBA-aandeel in de kosten van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) zijn ook onderdeel van de begroting van de NBA. De CEA is een van de NBA onafhankelijk functionerende organisatie (ZBO), waarvan de NBA de volledige kosten draagt. De RJ is een zelfstandige stichting waarvan de NBA één derde deel van de kosten subsidieert. Beide hebben een zelfstandige begroting, een eigen jaarverslag en een website.

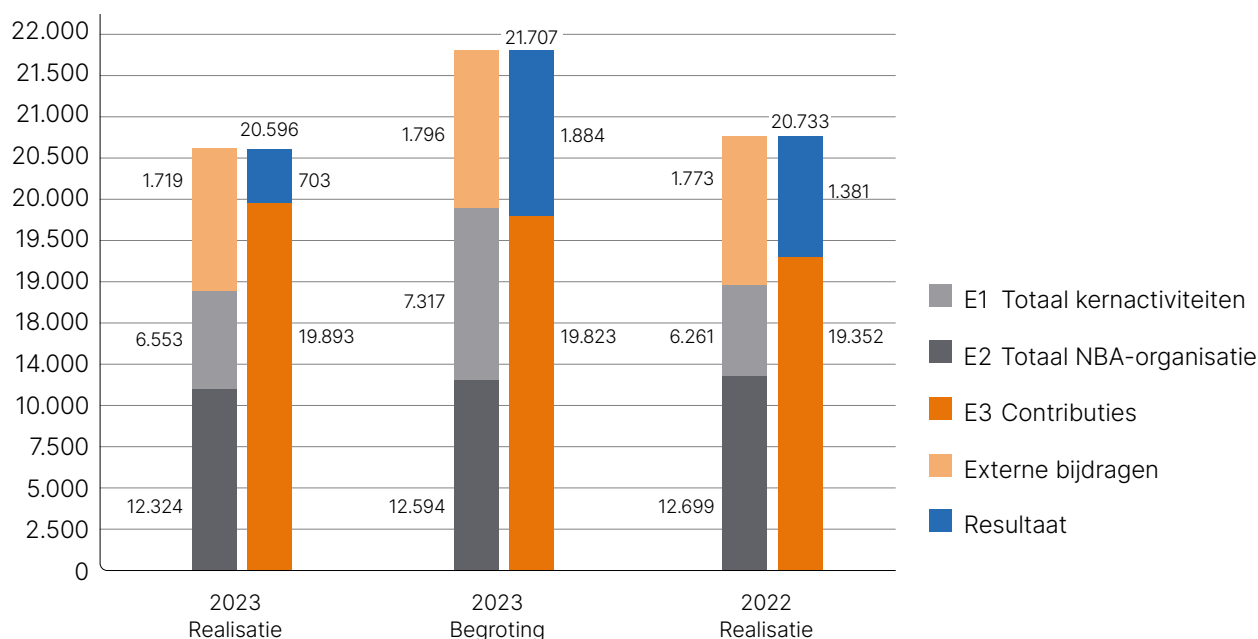
De NBA heeft weinig tot geen invloed op de hoogte van de kosten van de CEA en de RJ. Er is een *service level agreement* (SLA) met deze partijen over het gebruik van de faciliteiten van de NBA en de inzet van NBA-medewerkers voor deze gelieerde organisaties. Hiermee worden de operationele kosten van de NBA ten behoeve van de CEA en de RJ gedekt.

E | Resultaat per kernactiviteit

(alle bedragen zijn in €1.000)

	Realisatie 2023			Begroting 2023			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal
Contributies	19.893	-	19.893	19.823	-	19.823	19.352	-	19.352
Beroep en Maatschappij	-	2.813	-2.813	-	3.166	-3.166	-	2.641	-2.641
BenM: Duurzaamh, mkb, fraude, regelverb, contin.	-	149	-149	-	287	-287	-	202	-202
Kwaliteit	1.759	4.204	-2.445	1.960	4.566	-2.606	1.607	4.176	-2.569
Kwal: AQI's, toezicht leest, regelgevend proces	-	36	-36	-	162	-162	-	279	-279
Lerend beroep	1.504	2.628	-1.124	1.485	2.691	-1.206	1.810	2.509	-699
Lerend beroep - NBA Opleidingen (verkoop)	329	8	321	405	18	387	303	14	289
LB: Beroepsprofiel, PE-evaluatie	-	308	-308	-	277	-277	-	160	-160
Totaal kernactiviteiten	3.592	10.146	-6.553	3.850	11.167	-7.317	3.720	9.981	-6.261
Bestuur en directie	-	1.668	-1.668	-	1.730	-1.730	-	1.527	-1.527
Best/Dir: Beroepscultuur	-	397	-397	-	258	-258	-	369	-369
Communicatie	717	3.502	-2.785	667	3.525	-2.858	448	3.134	-2.686
Comm: Nieuwe website, arbeidsmarktcampagne	-	518	-518	-	474	-474	-	584	-584
Bedrijfsvoering	156	6.555	-6.400	34	6.731	-6.697	154	7.124	-6.970
Bedrijfsv: Datagedreven, uitfaseren Navision	-	555	-555	-	577	-577	-	563	-563
Totaal NBA-organisatie	873	13.196	-12.324	701	13.295	-12.594	602	13.301	-12.699
Totaal kernactiviteiten en NBA-organisatie	4.465	23.342	-18.877	4.551	24.462	-19.911	4.322	23.282	-18.960
Externe bijdragen									
Kosten CEA	-	795	-795	-	880	-880	-	905	-905
Bijdrage RJ	-	116	-116	-	178	-178	-	116	-116
Nationale lidmaatschappen	-	98	-98	-	96	-96	-	94	-94
Internationale lidmaatschappen	-	710	-710	-	642	-642	-	658	-658
Totaal externe bijdragen	-	1.719	-1.719	-	1.796	-1.796	-	1.773	-1.773
Resultaat	24.358	25.061	-703	24.374	26.258	-1.884	23.674	25.055	-1.381

Overzicht resultaat per kernactiviteit

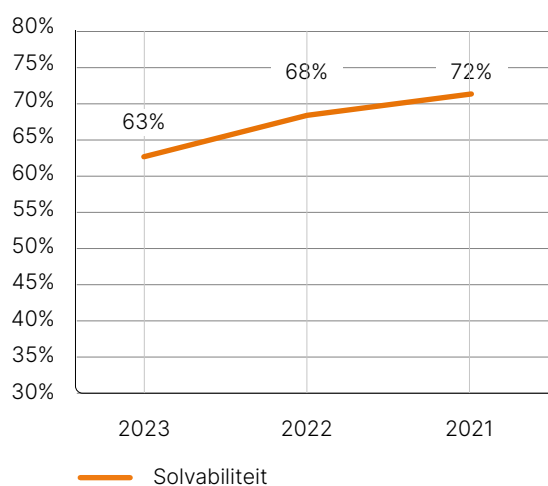
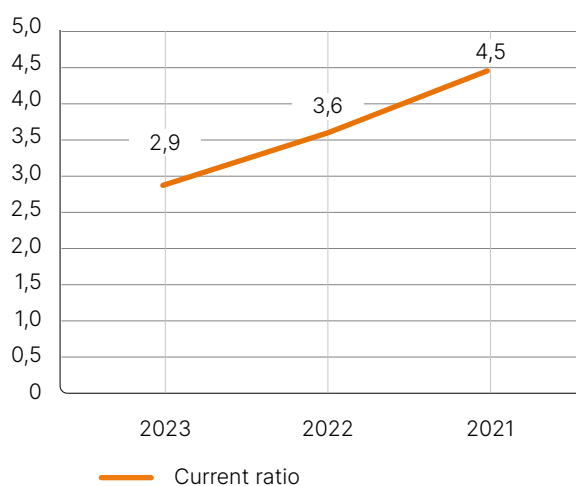
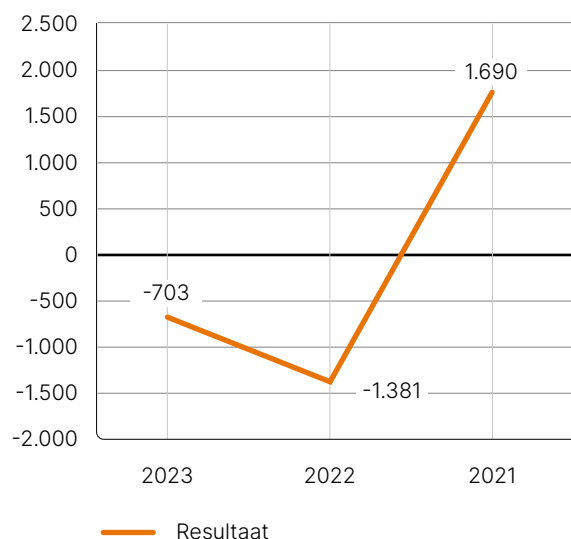
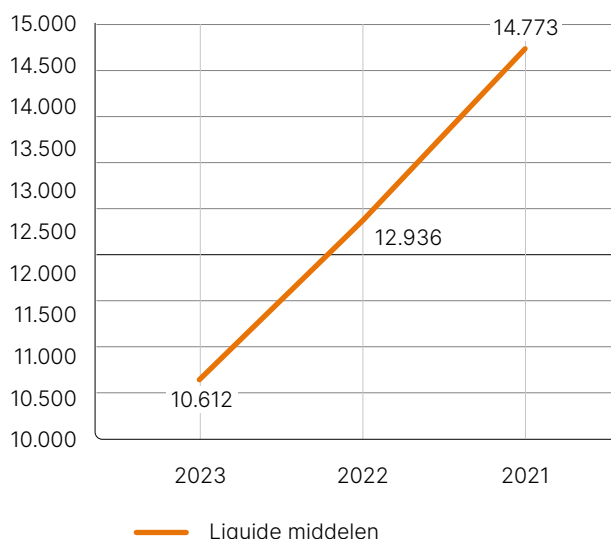

E1. Resultaat en vermogen

Het totaalresultaat voor de NBA over 2023 komt uit op een verlies van 703 en is daarmee 678 positiever dan vorig jaar en 1.181 positiever ten opzichte van de begroting. Inclusief het resultaat over 2023 komt het eigen vermogen per ultimo 2023 uit op 10.356. De NBA is een organisatie zonder winstoogmerk en streeft er naar om op lange termijn resultaatneutraal te zijn. Het tekort van dit jaar wordt aangevuld vanuit de algemene reserve van de NBA die in het verleden is opgebouwd om dergelijke verliezen te kunnen opvangen. De baten van de NBA zijn jaarlijks terugkerend met uitzondering van de opbrengsten met betrekking tot de *earn out*-regeling van NBA Opleidingen. Deze regeling loopt in 2024 af. Deze baten zijn voor een bedrag van 329 opgenomen in de overige opbrengsten.

In de begroting van 2024 zal de reserve ook worden aangewend voor het begrote verlies van 547. Dit is conform het beleid van de NBA om een eventueel groot batig of nadelig saldo ten gunste c.q. ten laste van de algemene reserve te brengen. Hierbij rekening houdend met het minimum weerstandsvermogen van 6.000. Vanaf 2025 wordt een sluitende begroting opgesteld. Hiermee blijft de reserve ruim boven het huidige minimum weerstandsvermogen. Kanttekening bij het minimum weerstandsvermogen is wel dat deze vanaf 2013 niet is geïndexeerd. In de ledenvergadering van december 2023 is toegezegd nut en noodzaak hiervan in 2024 te zullen beoordelen.

De solvabiliteit daalde 4,5 procentpunten ten opzichte van vorig jaar en komt uit op 63,5 procent. Daarmee blijft de financiële positie solide en zijn er voldoende reserves om de beoogde investeringen in 2024 en 2025 te dekken en de financiële impact van onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. De liquide middelen daalden met 2.324, voornamelijk als gevolg van het negatieve resultaat in 2023 en investeringen voor de inrichting van de nieuwe NBA-huisvesting in Hoofddorp. De liquiditeitspositie is met een current ratio van 2,9 nog steeds goed. Zowel de vermogenspositie als de liquiditeitspositie geven voldoende ruimte om de toekomstige strategie met eigen middelen te realiseren.

E2. NBA-kernactiviteiten

Met een totaalresultaat van -6.553 op de NBA-kernactiviteiten komt het resultaat 764 positiever uit ten opzichte van het begrote resultaat van -7.317. Dit is enerzijds het gevolg van lagere salariskosten van 693 ten opzichte van de begroting. De belangrijkste oorzaak is het niet vervullen van vacatures en (ten dele) benodigde inhuur vanwege onder andere de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is sprake van 95 lagere algemene lasten ten opzichte van de begroting. Anderzijds zijn de baten 258 lager dan begroot in 2023 voornamelijk veroorzaakt door minder uitgevoerde toetsingen bij de accountantskantoren (effect -201) en een lagere *earn out*-vergoeding van 76 als gevolg van een lagere omzet dan begroot.

Ten aanzien van de strategische projecten is sprake van lagere lasten ten opzichte van de begroting 2023 van 233 voornamelijk bij de afdelingen Beroep en Maatschappij (project Duurzaamheid) en Kwaliteit (project AQI's).

E3. NBA-organisatie

Met een totaalresultaat van -12.324 op de NBA-organisatie komt het resultaat 270 positiever uit ten opzichte van de begroting. De totale lasten, exclusief strategische projecten, op de NBA-organisatie zijn 261 lager dan begroot veroorzaakt door lagere algemene lasten van 288 door lagere huisvestingskosten en hogere personeelslasten van 27. De baten zijn 172 hoger ten opzichte van de begroting 2023 wat met name komt door niet begrote rentebaten van 112.

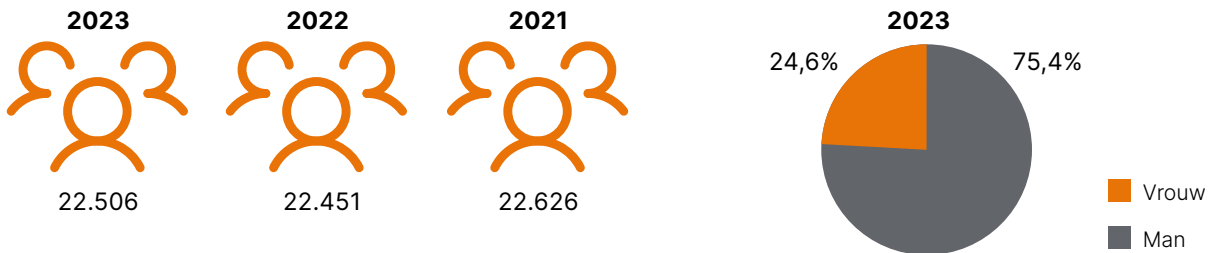
Wat betreft de strategische projecten is sprake van hogere lasten ten opzichte van de begroting 2023 van 161 wat grotendeels het gevolg is van het project *Cultuur* waarbij in de realisatie 139 meer aan kosten zijn gemaakt.

E4. Contributie

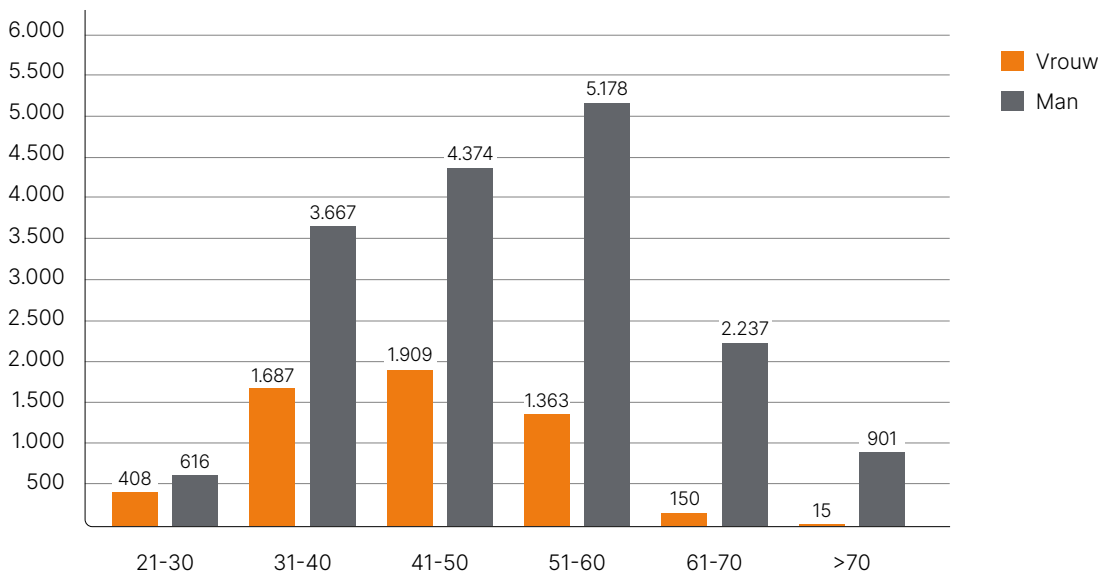
De contributie-opbrengst van 19.893 liggen in lijn met de begroting. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de tarieven gestegen met 2,2 procent als gevolg van de indexering op basis van het reguliere indexatiesysteem dat is vastgelegd in de Contributieverordening 2019.

Voor 2024 is eenmalig een relatief hoge tariefstijging (van 9 procent) doorgevoerd vanwege onder andere hogere inflatie. In 2024 zal het systeem voor indexatie van de contributietarieven worden geëvalueerd op basis van de toezegging in de Algemene Ledenvergadering van december 2023. Dit om de indexering van de contributietarieven meer in lijn te brengen met de indexeringen van salarissen.

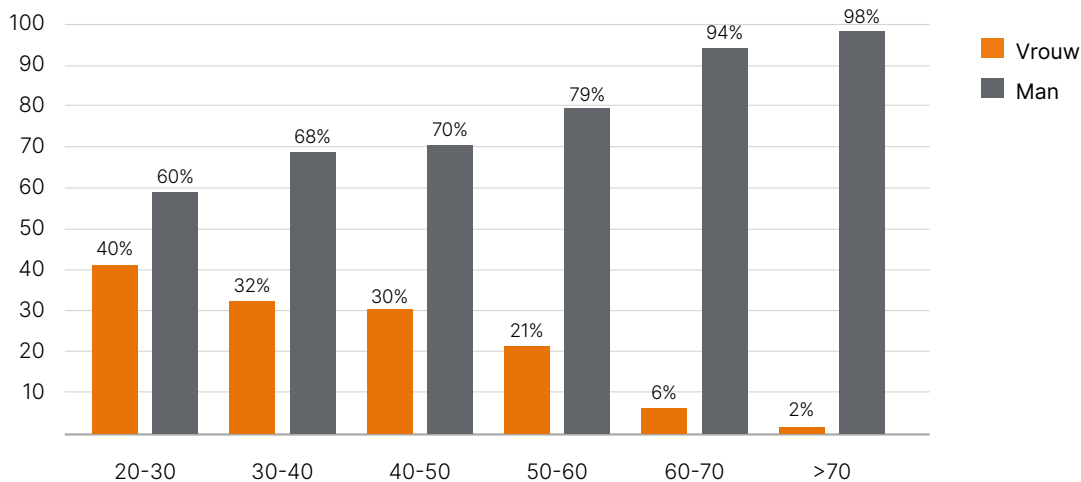
Ledenaantal (totaal)

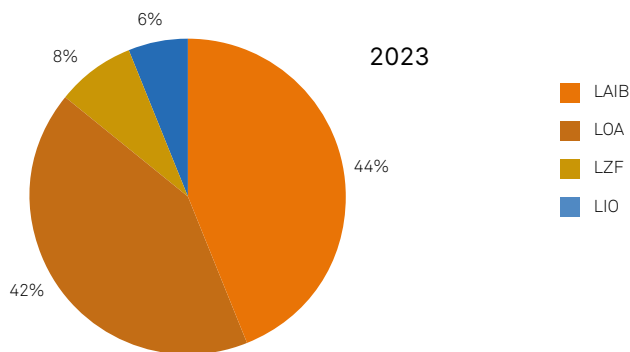
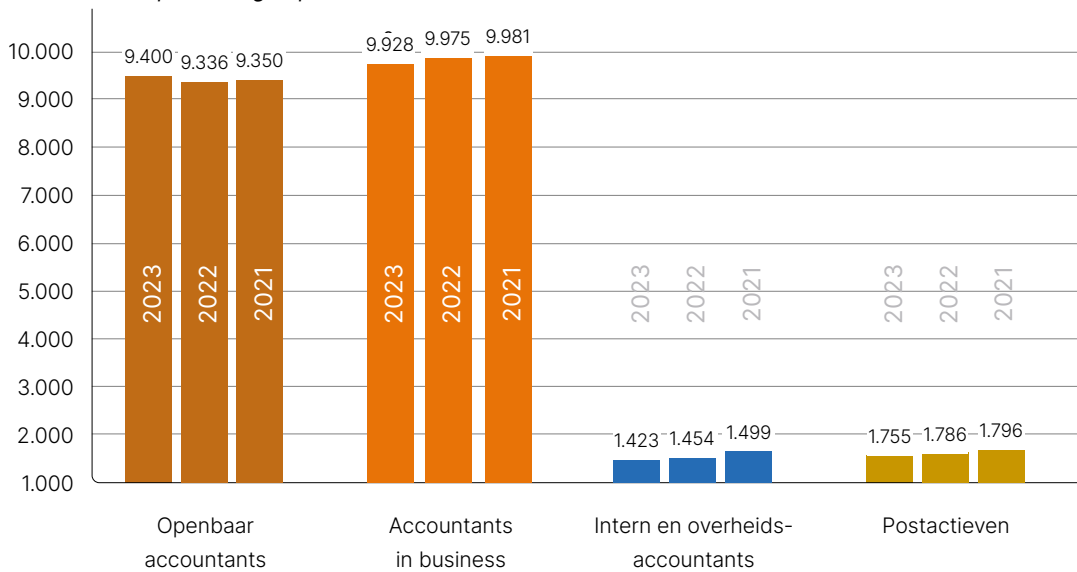
Aantal leden per leeftijdscategorie

Leden vrouw/man verdeling per leeftijdscategorie

Ledenaantallen per ledengroep

E5. Continuïteit

Gezien het lager dan begrote verlies in 2023 concluderen we dat er geen risico is voor de continuïteit van de NBA-organisatie in de komende twaalf maanden en dat de continuïteit voldoende is gewaarborgd. De financiële positie, zowel in termen van liquiditeit als solvabiliteit, is zeer solide en indien vereist heeft de organisatie voldoende reserves om de financiële effecten van onvoorziene gebeurtenissen op te vangen en haar activiteiten aan te passen om benodigde kostenbesparingen te realiseren. De verwachting is dat de contributie-opbrengsten, de grootste inkomstenbron voor de NBA, ook op lange termijn stabiel zullen blijven.

E6. Risicomanagement en interne beheersing

Het risicomanagement vormt een integraal onderdeel van de planning & control (P&C) cyclus. Directie en het managementteam zijn verantwoordelijk voor het identificeren en beheersen van de risico's verbonden aan de strategie en de activiteiten van de NBA. Het bestuur ziet toe op de effectiviteit van de hiertoe geïmplementeerde interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Methodiek

Een actieve risicodialoog vond eind 2022 zijn weerslag in een inventarisatie van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de NBA en de te treffen maatregelen om deze risico's te mitigeren. De NBA risico inventarisatie vindt periodiek plaats. In 2023 werd vooral verder ingezet op het nemen en verbeteren van beheersmaatregelen. In de komende jaren zal het risicomanagement binnen de NBA verder verbeterd worden waarbij voornamelijk een verbetering wordt ingezet op risicomanagement binnen project- en (IT) procesmanagement.

De risicobereidheid van de NBA is over het geheel genomen laag, vooral vanwege het feit dat het grootste deel van de financiële middelen wordt opgebracht door de leden. Bij het bepalen van de risicobereidheid is onderscheid gemaakt naar risicocategorieën: strategisch, tactisch en operationeel. Daarnaast moet worden voldaan aan wet- en regelgeving en is, gekoppeld aan het begrotings- en jaarrekeningproces, in kaart gebracht wat de financiële risico's zijn.

Bij de risico-evaluatie vindt altijd een beoordeling plaats of sprake is van een potentieel frauderisico. De NBA ziet beperkte frauderisico's bij de inkopen (tot en met betalen) en declaraties waarbij de belangrijkste risico's zijn afgedekt met passende functiescheiding en meerdere noodzakelijke autorisaties bij (financiële)transacties.

Beheersmaatregelen van de voornaamste risico's en onzekerheden

In aansluiting op de eerder ingeschatte meest significante risico's richtte de NBA zich in 2023 op de verdere invoering en borging van vastgestelde maatregelen. In het kader van het begrotingsproces voor het jaar 2024 zijn de operationele risico's gekoppeld aan de financiële verantwoording in beeld gebracht. De eerstvolgende risico-inventarisatie is gepland in het voorjaar van 2024.

Binding met de leden en de kantoren is één van de voornaamste factoren om succesvol te zijn als beroepsorganisatie voor accountants. Het ontbreken of afnemen hiervan is volgens de NBA een van de voornaamste strategische risico's. Om als NBA de binding met leden en kantoren te behouden is in 2023 het programma Levendige Beroepsorganisatie gestart (zie paragraaf C4 voor de toelichting). De NBA verwacht dat dit programma effectief is in het mitigeren van dit risico.

Daarnaast besloten bestuur en directie gezien de toenemende omvang en complexiteit van de vele projecten en programma's in 2022 om portfoliomanagement in te voeren. Deze methodiek is in 2023 ingevoerd om veranderingen in de organisatie en sector effectiever en efficiënter te kunnen realiseren, wat volgens De NBA belangrijk strategisch risico betreft. Tevens is een gestructureerde aanpak noodzakelijk voor de adequate beheersing van vijf belangrijke aspecten: tijd, geld/capaciteit, kwaliteit, informatie en organisatie. De organisatie leerde in 2023 te werken met deze methodiek, waarbij een beter inzicht in voortgang en samenhang van projecten is ontstaan. De periodieke rapportage wordt besproken in de overleggen van het managementteam en vervolgens binnen het bestuur. Het maakt bestuur, managementteam en medewerkers beter in staat om beoogde veranderingen op een efficiënte en effectieve wijze te realiseren. De maatregel is gericht op het beperken van het strategische risico dat de NBA onvoldoende impact weet te maken met de uitvoering van de initiatieven en activiteiten. Van de maatregel wordt verwacht dat deze een effectieve bijdrage levert aan het verlagen van het strategisch risico. Ook is deze maatregel gericht op de beheersing van diverse operationele (project)risico's.

Om haar taken blijvend effectief uit te kunnen voeren met voldoende focus en prioritering kreeg in 2023 de invoering van een tweehoofdig directiemodel zijn beslag met de aanstelling van een Algemeen Directeur per 1 september en een Directeur Operations per 1 februari 2024. Dit met als doel het operationele risico dat de NBA is niet in staat haar taken effectief uit te voeren door onvoldoende focus en prioritering beter te beheersen. Met de aanstelling van met name de Directeur Operations verwacht de NBA effectief te kunnen bijdragen aan een goede focus en prioritering. Voorafgaand aan de aanstelling van de nieuwe directieleden vond een uitvoerige screening plaats. Dit in navolging van de eerder ingevoerde screening bij benoeming van bestuursleden om het risico op reputatieschade door issues rondom de NBA te beperken.

In het voorjaar 2023 heeft de NBA een crisisplan opgesteld en ingevoerd met daarin een aantal mogelijke crisis-scenario's en daarbij passende beheersmaatregelen. Het plan gaat in op de vereiste rollen en bevoegdheden in een crisissituatie. In het plan is ook ruim aandacht voor de communicatieve aanpak bij verschillende soorten crises die de NBA kunnen treffen. Dit crisisplan betreft naar verwachting de verdere borging van een eerder benoemde maatregel tegen het risico op reputatieschade voor de NBA door niet tijdig en adequaat te reageren op externe ontwikkelingen.

In dit bestuursverslag is onder D4 aandacht besteed aan de geconstateerde examenfraude in het accountantsberoep en de maatregelen die de NBA heeft getroffen naar aanleiding hiervan, waaronder de aankondiging van de evaluatie van de huidige systematiek van Permanente Educatie en kennistoetsen. Op basis van deze evaluatie

neemt de NBA waar nodig aanvullende maatregelen om het risico van herhaling in de toekomst waar mogelijk te voorkomen. Indien de NBA naar aanleiding van de fraude constatering haar rol als beroepsorganisatie niet adequaat oppakt, ontstaat een belangrijk reputatierisico. De NBA verwacht met de evaluatie voldoende informatie en inzichten te vergaren om aanvullende maatregelen te treffen die effectief zullen zijn het frauderisico en daarmee reputatierisico te mitigeren.

In 2023 gaf de NBA uitvoering aan het programma datagedreven. Onderdeel hiervan is de vervanging van het ERP-systeem dat de komende twee jaar wordt geïmplementeerd. Een maatregel, welke verwacht effectief is, gericht op het risico dat de NBA onvoldoende in staat is om mee te gaan in de digitale transformatie. In relatie tot de ICT-risico's blijft de NBA aandacht besteden aan het cyberisico's (hacking, phishing, CEO-fraude). De kans en impact van dergelijke risico's nemen ieder jaar toe. De NBA voert maandelijks een scan uit op kwetsbaarheden op dit vlak, een maatregel waar preventieve werking vanuit gaat.

Bovenstaand zijn de voornaamste risico's en onzekerheden van de NBA opgenomen. Deze hebben allen een belangrijke impact gehad op de NBA organisatie gelet op de doorgevoerde, eveneens hierboven, beschreven beheersmaatregelen die tot aanpassingen (organisatorisch, projecten en evaluatieprogramma's) hebben geleid. Geen van de risico's hebben zich daadwerkelijk voorgedaan in het boekjaar.

Indien één of meer van de beschreven belangrijkste risico's zich voordoet kan dit volgens de NBA gevolgen hebben voor de reputatie. En dat heeft mogelijk impact op het aantal leden. Bij een daling van het ledenaantal met 1% heeft dat een financiële impact van circa 200k euro door lagere contributieopbrengsten. Ingeval de daling 20% betreft is dat circa 4 miljoen euro.

F | Begroting 2024

(alle bedragen zijn in €1.000)

	Begroting 2024			Realisatie 2023			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Totaal
Contributies	21.795	-	21.795	19.893	-	19.893	19.352	-	19.352
Beroep en Maatschappij	-	3.184	-3.184	-	2.813	-2.813	-	2.641	-2.641
Strategische projecten Beroep en Maatschappij	556	1.007	-451	-	149	-149	-	202	-202
Kwaliteit	1.859	4.757	-2.898	1.759	4.204	-2.445	1.607	4.176	-2.569
Strategische projecten Kwaliteit	-	-	-	-	36	-36	-	279	-279
Lerend beroep - Educatie en praktijkopleidingen	1.761	3.004	-1.243	1.504	2.628	-1.124	1.810	2.509	-699
Lerend beroep - NBA Opleidingen (verkoop)	208	9	199	329	8	321	303	14	289
Strategische projecten Lerend Beroep	-	487	-487	-	308	-308	-	160	-160
Totaal kernactiviteiten	4.384	12.448	-8.064	3.592	10.146	-6.553	3.720	9.981	-6.261
Bestuur en directie	-	1.885	-1.885	-	1.668	-1.668	-	1.527	-1.527
Strategische projecten bestuur en directie	653	677	-24	-	397	-397	-	369	-369
Communicatie	668	3.970	-3.302	717	3.503	-2.785	448	3.134	-2.686
Strategische projecten Communicatie	-	80	-80	-	518	-518	-	584	-584
Bedrijfsvoering	86	7.122	-7.036	156	6.555	-6.400	154	7.124	-6.970
Strategische projecten Bedrijfsvoering	-	-	-	-	555	-555	-	563	-563
Totaal NBA-organisatie	1.407	13.734	-12.327	873	13.196	-12.324	602	13.301	-12.699
Totaal kernactiviteiten en NBA-organisatie	5.791	26.182	-20.391	4.465	23.342	-18.877	4.322	23.282	-18.960
Kosten CEA	-	900	-900	-	795	-795	-	905	-905
Bijdrage RJ	-	185	-185	-	116	-116	-	116	-116
Nationale lidmaatschappen	-	103	-103	-	98	-98	-	94	-94
Internationale lidmaatschappen	-	763	-763	-	710	-710	-	658	-658
Totaal externe bijdrage	-	1.951	-1.951	-	1.719	-1.719	-	1.773	-1.773
Resultaat	27.586	28.133	-547	24.358	25.061	-703	23.674	25.055	-1.381

In bovenstaand overzicht is naast de realisatie over 2023 en 2022 de begroting 2024 opgenomen welke een weergave is van de begroting zoals deze is vastgesteld in de ledenvergadering in december 2023.

De begroting van 2024 vormt onderdeel van het meerjarenbeleid en een daarbij passende meerjarenprognose met als doel het realiseren van een robuuste en toekomstbestendige NBA-organisatie, een organisatie die voldoende is toegerust om de gewenste ontwikkeling en vernieuwing van het accountantsberoep te faciliteren en daarbij in staat is haar wettelijke taken en missie te vervullen. De benodigde middelen voor de uitvoering van haar kerntaken en de verschillende (strategische) projecten ten behoeve van de kerngebieden uit het Jaarplan 2024 zijn vertaald naar de begroting 2024.

G | Samenstelling bestuur en directie per 31 december 2023

Bestuur NBA

		Lid bestuur sinds	Rooster van aftreden
de heer drs. K. Douma	voorzitter	december 2021	LV december 2025
mevrouw drs. M. Bankert RA		juni 2020	LV juni 2024
mevrouw dr. C.M.H.A. Deckers MBA		juni 2021	LV juni 2025
mevrouw C.G.A. Slotema-Tesser RA MPC CPC*	plv. voorzitter	november 2021	november 2024
de heer drs. A.M. Kayhan RA		juni 2022	LV juni 2026
de heer S.L. Visser RA		juni 2023	LV juni 2027
de heer drs. J.A. Rijken RA		december 2023	december 2027

**) Mevrouw C.G.A. Slotema-Tesser RA MPC CPC volgde mevrouw I.M. Hems AA op als plaatsvervangend voorzitter tijdens de ledenvergadering op 12 juni 2023.*

Directie bureau NBA

mevrouw drs. L.W.J.M. Vlaskamp RA	directeur
-----------------------------------	-----------

H | Nevenfuncties bestuursleden in 2023

Bestuurslid

Nevenfuncties voor zover deze relevant zijn voor de vervulling van de taak als bestuurslid

de heer drs. K. Douma	Vice-voorzitter raad van commissarissen NV schade arbeidsongeschiktheidsverzekeringen Lid raad van toezicht Oxfam Novib Lid programmaraad Rathenau Instituut Penningmeester Koning Willem I Stichting Penningmeester/secretaris Stichting voor de Jaarverslaggeving
mevrouw drs. M. Bankert RA	Directeur bij BRID Holding BV
mevrouw dr. C.M.H.A. Deckers MBA	Lid raad van toezicht Amsterdamse Stichting voor Katholiek, Protestants-Christelijk en Interconfessioneel Onderwijs Vicevoorzitter raad van toezicht en voorzitter auditcommissie Marente Lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie Máxima Medisch Centrum Lid raad van toezicht en lid commissie kwaliteit en veiligheid Raphaëlstichting Vicevoorzitter raad van toezicht en lid commissie wetenschappelijke kwaliteit Trimbos instituut
mevrouw drs. C.G.A. Slotema-Tesser RA MPC CPC	Directeur van de Gemeentelijke Accountantsorganisatie Den Haag Bestuurslid KOA Bestuurslid Stagebureau Accountancy Rijksoverheid
de heer drs. A.M. Kayhan RA	Partner EY Accountants LLP Docent Vrije Universiteit Bestuurder A.M. Kayhan BV Bestuurder A.M Kayhan Beheer BV
de heer S.L. Visser RA	Voorzitter VVE Appartementen Chateau St. Gerlach Penningmeester VVE Appartementen Parel van de Delta Voorzitter Kerkvoogdij HHG Middelharnis-Sommelsdijk Penningmeester Vereniging van Bedrijven Goeree-Overflakkee

Voorzitter Stuurgroep 3 O' s #(Triple Helix samenwerking)
Voorzitter raad van commissarissen Oost West Wonen
Voorzitter Federatie Ondernemersvereniging Goeree-Overflakkee
Secretaris Stichting Monumentenbehoud en Stichting
Monumentenbeheer
Regent/secretaris Stichting voor Sociale en Maatschappelijke
Belangen
Partner Visser & Visser Accountants & Belastingadviseurs
Bestuurder VIBA II BV
Bestuurder Menheerse BV

de heer drs. J.A. Rijken RA

Partner VDGC accountants en belastingadviseurs
Bestuurder Holding 1966 BV
Toetser bij de raad voor toezicht NBA
Lid commissie Duurzaamheid SRA
Bestuurslid (penningmeester) Stichting Samen voor Zeist
Lid Beroepenveld Commissie Hogeschool Utrecht (Accountancy)
Extern lid Landelijke Commissie voor het examen OAT

Ondertekend te Hoofddorp op 24 mei 2024.

de heer K. Douma

A | Balans per 31 december 2023

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

Actief

	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)		
Websites en software	326	161
Materiële vaste activa (2)		
Bouwkundige aanpassingen huurpand	1.644	34
Andere vaste bedrijfsmiddelen	598	403
Activa in bewerking	43	505
	<u>2.285</u>	<u>942</u>
Financiële vaste activa (3)		
Overige financiële vaste activa	316	-
Som der vaste activa	<u>2.926</u>	<u>1.103</u>
Vlottende activa		
Voorraden (4)	24	37
Vorderingen (5)		
Debiteuren	639	392
Overlopende activa en overige vorderingen	1.790	1.790
Belastingen	113	108
	<u>2.542</u>	<u>2.290</u>
Liquide middelen (6)	<u>10.612</u>	<u>12.936</u>
Som der vlottende activa	<u>13.177</u>	<u>15.263</u>
Totaal	<u>16.103</u>	<u>16.366</u>

Passief

	31 december 2023	31 december 2022
Eigen vermogen (7)		
Algemene reserve	9.956	10.597
Bestemmingsreserve	<u>400</u>	<u>462</u>
	10.356	11.059
Vorzieningen (8)	678	486
Langlopende schulden (9)	783	534
Kortlopende schulden (10)		
Crediteuren	550	858
Loonheffingen en premies	665	791
Overlopende passiva	3.072	2.638
	<u>4.286</u>	<u>4.287</u>
Totaal	<u>16.103</u>	<u>16.366</u>

B | Staat van baten en lasten over 2023

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten (10)			
Contributies en inschrijfgeld	19.893	19.823	19.352
Educatie en praktijkopleidingen	1.499	1.458	1.531
Toezicht en kwaliteit	1.759	1.960	1.607
Kennistoets	5	27	279
Uitgeverij	391	367	448
	<u>3.654</u>	<u>3.812</u>	<u>3.865</u>
Overige opbrengsten	699	705	457
Som der baten	24.246	24.340	23.674
Lasten (11)			
Educatie en praktijkopleidingen	902	863	818
Toezicht en kwaliteit	1.506	1.541	1.248
Kennistoets	80	73	34
Uitgeverij	319	297	377
Personeelskosten	14.602	15.149	14.684
Afschrijvingen en waardeverminderingen	410	519	345
Algemene- en huisvestingskosten	2.848	2.897	3.003
Kosten bestuurlijke organisatie (inclusief CEA en RJ)	2.524	2.403	2.525
Ledengroepen	44	72	94
Beroep en maatschappij	173	283	173
Regelgeving	205	198	228
Communicatie	880	1.070	585
Strategische projecten	1.964	2.036	2.156
	<u>26.456</u>	<u>27.400</u>	<u>26.270</u>
Som der lasten	26.456	27.400	26.270
Doorbelaste kosten	-1.403	-1.182	-1.305
Operationele lasten	25.053	26.218	24.965
Saldo baten en lasten	-807	-1.878	-1.291
Financieel resultaat (12)	112	-24	-76
Resultaat voor belastingen	-695	-1.902	-1.367
Vennootschapsbelasting (13)	-8	18	-14
Resultaat na belastingen	-703	-1.884	-1.381
Verdeling van het resultaat			
Algemene reserve			
Toevoegingen	0	0	0
Onttrekkingen	641	1.884	1.381
Saldo algemene reserve	<u>641</u>	<u>1.884</u>	<u>1.381</u>
Bestemmingsreserve			
Toevoegingen	0	0	0
Onttrekkingen	62	0	0
Saldo bestemmingsreserve	<u>62</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat na mutatie reserves	0	0	0

C | Kasstroomoverzicht over 2023

	2023	2022
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Saldo bedrijfsactiviteiten	-807	-1.291
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen en waardeverminderingen	424	345
Mutatie overige voorzieningen	192	11
	616	356
Veranderingen in werkkapitaal		
Mutatie vorderingen	-256	-580
Mutatie voorraden	13	-7
Mutatie overige langlopende schulden	249	-3
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	1	573
	7	-17
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-185	-952
Ontvangen rente	112	1
Betaalde rente	-	-77
Vennootschapsbelasting	-4	10
Kasstroom uit operationele activiteiten	108	-66
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-1.677	-722
Investeringen in immateriële vaste activa	-239	-97
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	-	-
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
Investeringen in financiële vaste activa	-332	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.248	-819
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Netto-kasstroom (mutatie liquide middelen)	-2.324	-1.837
Mutatie geldmiddelen		
Het verloop van de liquide middelen als volgt		
Stand per 1 januari	12.936	14.773
Mutatie boekjaar	-2.324	-1.837
Stand per 31 december	10.612	12.936

D | Toelichting op de balans per 31 december 2023 en de staat van baten en lasten over 2023

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

D1. Toelichting algemeen

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie (PBO), gevestigd op Mercuriusplein 3 te Hoofddorp (postcode 2132 HA) en ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 56874987.

Activiteiten

De accountant heeft vanwege zijn of haar cruciale rol in de maatschappij een wettelijk beschermde titel. De NBA beschermt de beide titels die accountants mogen hanteren (RA en AA) en bevordert een goede beroepsuitoefening. Zij doet dit door het opstellen en handhaven van heldere gedrags- en beroepsregels voor alle accountants, door toetsing en door permanente educatie. De beroepsorganisatie bewaakt de kwaliteit van het accountantsberoep en stimuleert de ontwikkeling van het vakgebied. Ook zorgt de NBA er voor dat het accountantsberoep op belangrijke nationale en internationale podia haar stem duidelijk laat horen.

Algemene grondslagen

De NBA is volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving te kenmerken als organisatie zonder winststreven. De jaarrekening is daarom opgesteld in overeenstemming met de door de Raad voor de Jaarverslaggeving uitgegeven Richtlijn 640. Voor de NBA is leidend dat het jaarrapport de informatie verschaft over de financiële positie, resultaten en wijzigingen in de financiële positie van de NBA, die voor haar leden nodig is voor de beoordeling van het gevoerde beleid.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling op basis van continuïteit

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de publiekrechtelijke organisatie.

Vergelijkende cijfers en begroting

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling bleven ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen indien opgenomen in de desbetreffende paragrafen. De ter vergelijking opgenomen bedragen in de balans en de staat van baten en lasten, alsmede in de toelichtingen, zijn gebaseerd op de jaarrekening van het voorgaande jaar en de begroting van het onderhavige jaar. De presentatie van een aantal ter vergelijking opgenomen bedragen is voor het inzicht aangepast ten opzichte van de jaarrekening van het voorgaande jaar. Dit heeft geen effect gehad op het vermogen en het resultaat.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde hiervan. Uitgaven voor ontwikkelkosten en aanpassingskosten van software worden geactiveerd als onderdeel van de verkrijgingsprijs. De afschrijvingen vangen aan vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikname en worden lineair berekend over de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. De kosten van herstel en groot onderhoud worden geactiveerd in de balans door deze als component te verwerken in de boekwaarde van het desbetreffende materieel vaste actief onder toepassing van de componentenbenadering. De afschrijvingen vangen aan vanaf het moment van ingebruikname en worden lineair berekend over de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en na eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De NBA beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het desbetreffende actief.

Vorraden

De voorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en na eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen vanwege oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen met een verwachte looptijd van maximaal een jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Voorziening jubileumregeling

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is 2 procent als disconteringsvoet gehanteerd.

Pensioenregelingen

De huidige pensioenregeling van de NBA is op basis van beschikbare premie. Hierop zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op contractuele basis premies aan verzekeringsmaatschappijen betaald door de NBA. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt, of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en na eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs. Schulden met een resterende looptijd langer dan een jaar worden opgenomen onder de langlopende schulden. Hieronder begrepen de vooruit ontvangen deelnemersbijdragen voor de praktijkstage welke aan de jaren worden toegerekend op basis van gemiddelde studieduur.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

NBA onderscheidt de hieronder toegelichte opbrengststromen

Contributies en inschrijfgelden

De jaarlijkse contributiebijdragen dienen ter dekking van de door de NBA gemaakte kosten in de uitoefening van de aan haar door de wetgever opgedragen taken. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarvoor de contributie in rekening is gebracht.

Voor de inschrijfgelden geldt dat binnen acht weken nadat de aanvraag tot inschrijving in het accountantsregister is ontvangen, de beroepsorganisatie een besluit neemt. De aanvrager wordt binnen drie werkdagen na het besluit tot inschrijving door het bestuur ingeschreven in het accountantsregister. De opbrengst wordt verantwoord op het moment dat de inschrijving is verwerkt.

Deelnamebijdrage, beoordelingen, examengelden en langstudeerboete binnen Educatie en praktijkopleidingen
Deelnemersbijdragen voor de praktijkstage worden vooruit ontvangen. De nominale stageduur bedraagt drie jaar.

De bijdrage geeft vijf jaar toegang tot de praktijkstage. De transactieprijs wordt toegerekend op basis van de werkelijke studieduur. Bij de toerekening wordt geen onderscheid gemaakt voor de looptijd per individuele trainee, maar wordt gerekend met de gemiddelde studieduur van het opleidingsprogramma.

De trainee kan binnen zes maanden nog afzien van de opleiding, waarbij de bijdrage wordt terugbetaald. Bij het toerekenen van de opbrengsten wordt rekening gehouden met een voorziening voor het voortijdig stoppen. Deze voorziening wordt bepaald op basis van historische ervaringscijfers.

Bij de beoordelingen gaat het om het beoordelen van respectievelijk het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP), het jaarplan, de halfjaarrapportage en de jaarrapportage van een trainee. De opbrengst wordt verantwoord nadat de beoordeling is afgerond.

De examengelden zien toe op de afname van het mondeling examen. Er is geen sprake van meerdere prestatieverplichtingen. De opbrengst wordt verantwoord nadat het examen is afgenomen.

De langstudeerboete wordt in rekening gebracht na afloop van de vijfjaarstermijn na eerste inschrijfdatum. Opbrengsten worden lineair (naar rato) verantwoord over een periode van een jaar, waarbij als ingangsdatum het moment geldt dat de vijfjaarstermijn na eerste inschrijving van de trainee bij het stagebureau verloopt.

Jaarlijkse bijdragen, (her)toetsingen, verbeterplannen en vrijstellingen binnen Toezicht en kwaliteit

Deze jaarlijkse bijdragen dienen ter dekking van de door de NBA gemaakte kosten in de uitoefening van de aan haar door de wetgever opgedragen taken. Er is geen sprake van meerdere prestatieverplichtingen. Opbrengsten worden verantwoord in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

Voor het uitvoeren van een (her)toetsing aan de hand van door het bestuur vastgestelde toetsingsprogramma's wordt een vaste vergoeding berekend, gedifferentieerd naar verschillende categorieën. De opbrengst wordt verantwoord naar rato van de voortgang van de toetsing.

Voor het beoordelen en verlenen van goedkeuring van verbeterplannen wordt een vaste vergoeding berekend. De opbrengst wordt verantwoord naar rato van de voortgang van het verbeterplan.

Voor het behandelen van verzoeken tot verlenen c.q. verlengen van vrijstelling is sprake van een vaste vergoeding. Het bestuur neemt een beslissing binnen acht weken na in behandeling nemen van het verzoek tot vrijstelling of het verzoek tot verlenging van de vrijstelling. De opbrengst wordt verantwoord op moment dat het verzoek tot vrijstelling in behandeling is genomen.

De opbrengsten uit de kennistoets volgen uit het beschikbaar stellen van vragenlijst en registratie van de verplichte kennistoets. De opbrengst wordt verantwoord nadat de kennistoets is afgenomen.

Verkoop HRA-bundel, advertenties Accountant.nl en abonnementen Accountant vanuit de Uitgeverij

De verkoop en levering van de fysieke HRA-bundel levert opbrengsten op. De opbrengsten uit verkoop van de fysieke HRA-bundel worden verantwoord na levering van de HRA-bundel.

Voor het uitbesteden van de acquisitie van advertenties is een overeenkomst afgesloten en ontvangt de NBA een vergoeding. Het gaat om advertenties op de website Accountant.nl, in de digitale nieuwsbrief en in het fysieke blad Accountant. De opbrengsten worden verantwoord in de periode dat de advertenties zijn opgenomen op Accountant.nl of het magazine is uitgegeven.

Voor het leveren van het magazine Accountant aan abonnees worden abonnementsgelden ontvangen. Opbrengsten worden verantwoord in het kalenderjaar waarop het abonnement betrekking heeft (rekening houdende met de looptijd van het desbetreffende lidmaatschap).

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten betreft de *earn out* uit eerdere verkoop van NBA Opleidingen en hebben ook betrekking

op de opbrengsten van evenementen zoals de jaarlijks georganiseerde Accountantsdag. De opbrengsten worden verwerkt als overige opbrengst, in het jaar waarover de variabele vergoeding is verschuldigd is.

Lasten

Onder de lasten worden verstaan de uitgaven die voortvloeien uit de in het verslagjaar ontvangen diensten en gekochte goederen alsmede de uitgaven die ten laste van het jaar komen, en die niet direct aan de kostprijs van de geleverde goederen en diensten zijn toe te rekenen en die betrekking hebben op de wettelijke taak van de organisatie.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze zijn verschuldigd aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De NBA heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Financiële en operationele leasecontracten

De NBA kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases.

Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de desbetreffende leaseovereenkomst. Als de NBA optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De NBA heeft geen significante concentraties van kredietrisico. De NBA maakt voor de liquide middelen gebruik van meerdere banken. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een lange termijn S&P-rating van A- hebben.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In vergelijking tot de indirecte methode biedt de directe methode niet meer inzicht in de kasstromen van de NBA gezien het type organisatie en de aard van de activiteiten. In het kasstroomoverzicht opgenomen liquide middelen bestaan uit geldmiddelen.

D2. Toelichting op de balans

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

1. Immateriële vaste activa

	Aanschafprijs 01-01-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 01-01-2023	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings	Afschrijvingen	Buiten gebruik gestelde activa	Aanschafprijs 31-12-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
Websites	546	546	-	-	-	-	546	546	-
Software	1.338	1.238	101	-	73	-	1.338	1.311	27
Activa in ontwikkeling	60	-	60	239	-	-	298	-	298
	<u>1.944</u>	<u>1.783</u>	<u>161</u>	<u>239</u>	<u>73</u>	<u>-</u>	<u>2.182</u>	<u>1.857</u>	<u>326</u>

Ontwikkelde software wordt afhankelijk van de aard van de investering in drie of vijf jaar afgeschreven. De investeringen (239) in 2023 betreffen de activering van de kosten voor de ontwikkeling van de nieuwe NBA.nl-website. De afschrijvingen op de immateriële vaste activa (73) zijn opgenomen in de lasten onder afschrijvingen en waardeverminderingen (onder Software). De HRA-app is buiten gebruik gesteld en was al volledig afgeschreven.

2. Materiële vaste activa

	Aanschafprijs 01-01-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 01-01-2023	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings	Ingebruik- name activa in ontwikkeling	Afschrijvingen	Buiten gebruik gestelde activa	Aanschafprijs 31-12-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
Bouwkundige aanpassingen huurpand	2.366	2.332	34	1.746	-	135	2.331	1.781	136	1.644
Kantoorinventaris en machines	689	590	99	315	-	71	381	624	280	344
Hardware en ICT-infrastructuur	1.961	1.657	304	81	-	131	375	1.667	1.413	254
Activa in ontwikkeling	505	-	505	-	462	-	-	43	-	43
	<u>5.521</u>	<u>4.579</u>	<u>942</u>	<u>2.142</u>	<u>462</u>	<u>337</u>	<u>3.087</u>	<u>4.112</u>	<u>1.829</u>	<u>2.285</u>

De bouwkundige aanpassingen aan het nieuwe huurpand in Hoofddorp (ontwikkeling en verbouwing) worden afgeschreven over de resterende looptijd van het huurcontract (9,5 jaar resterend), afhankelijk van het moment van ingebruikname. Kantoorinventaris en machines worden afhankelijk van de aard van de investering in vijf tot tien jaar afgeschreven. Voor Hardware en ICT-infrastructuur wordt eveneens afhankelijk van de aard van de investering afgeschreven in drie of vijf jaar.

In het investeringsbedrag van 1.746 is de contractueel overeengekomen investeringsbijdrage van de verhuurder van het pand in Hoofddorp van 235 opgenomen. Omdat op basis van de overeenkomst geen sprake is van een terugbetalingsverplichting beschouwt de NBA deze als investeringsbijdrage en is derhalve in mindering gebracht op de totale investering (1.981) in 2023. De investeringsbijdrage heeft betrekking op de inrichting van het pand in Hoofddorp. Deze verwerkingwijze zorgt ervoor dat de afschrijving op een lager bedrag wordt toegepast.

De investeringen in kantoorinventaris en machines (315) betreffen vooral investeringen in de inrichting van het nieuwe pand. De investeringen in hardware en ICT-infrastructuur (81) betreffen de reguliere vervanging van computers, laptops en telefoons en het *up to date* houden van de IT-infrastructuur. De activa in ontwikkeling aan het begin van het boekjaar, zijn in 2023 in gebruik genomen.

De afschrijvingen op de materiële vaste activa (337) zijn opgenomen in de lasten onder afschrijvingen en waardeverminderingen.

3. Financiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Overige financiële vaste activa	-	332	16	316
	-	332	16	316

In de huurovereenkomst voor het pand is een BTW compensatie overeengekomen, aangezien er sprake is van een onbelaste verhuur. Deze compensatie ad 332 is bij het aangaan van de overeenkomst vooruitbetaald. Gedurende de looptijd van het contract wordt jaarlijks een evenredig bedrag t.l.v. het resultaat gebracht (in 2023: 16). Van het saldo per 31-12-2023 is 32 kortlopend en heeft 284 een looptijd langer dan een jaar (waarvan 118 langer dan 5 jaar).

4. Voorraden

	31 december 2023	31 december 2022
HRA	7	10
Overige voorraad	17	27
	24	37

Naast de HRA-bundels, bestaat de overige voorraad uit paraplu's en geschenken ten behoeve van de diploma-uitreikingen.

5. Vorderingen

	31 december 2023	31 december 2022
Debiteuren		
Contributie	3	6
Educatie en praktijkopleiding	148	151
Toezicht en kwaliteit	384	202
Kennistoets	-	19
Uitgeverij	74	10
Overige vorderingen	88	53
	697	441
Voorziening voor oninbaarheid	-58	-49
Totaal debiteuren	639	393

De totale debiteurenpositie is 246 hoger per ultimo 2023 ten opzichte van ultimo 2022. Deze verhoging wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere openstaande saldi voor Toezicht en kwaliteit (182) ten gevolge van het feit dat er eind 2023 meer is gefactureerd ten opzichte van dezelfde periode in 2022. De mutatie bij Uitgeverij (64) betreft de eindafrekening van de variabele vergoeding voor advertentie-inkomsten in 2023.

	31 december 2023	31 december 2022
Mutaties voorziening voor oninbaarheid		
Saldo per 1 januari	49	28
Vrijval / dotatie verslagperiode	9	15
	<u>58</u>	<u>43</u>
Afboekingen debiteuren	-	6
Saldo per 31 december	<u>58</u>	<u>49</u>

De voorziening voor oninbaarheid wordt opgebouwd op basis van het ingeschatte risico op oninbaarheid van de per balans

	31 december 2023	31 december 2022
Belastingen		
Omzetbelasting	107	98
Vennootschapsbelasting	6	10
	<u>113</u>	<u>108</u>

De terug te vorderen omzetbelasting volgt uit suppletieaangiften. De vennootschapsbelasting betreft een saldo van nog te betalen en terug te vorderen belasting als gevolg van een te hoog ingeschatte en betaalde voorlopige aanslag.

	31 december 2023	31 december 2022
Overlopende activa en overige vorderingen		
Depotbedragen	6	37
Nog te factureren opbrengsten	438	604
Te vorderen interest	51	1
Vooruitbetaalde kosten	588	775
Vorderingen gelieerde organisaties	502	364
Overige overlopende activa	205	9
	<u>1.790</u>	<u>1.790</u>

Het saldo van de overlopende activa en overige vorderingen ligt per ultimo 2023 in lijn met de positie per ultimo 2022. Per jaareinde is nog een bedrag van 329 te factureren aan Sijthoff inzake de overeengekomen variabele opbrengst *earn out*.

De vooruitbetaalde kosten bestaan met name uit kosten Communicatie (101), voornamelijk met betrekking tot de arbeidsmarktcampagne, en licentie- en onderhoudskosten (457) met betrekking tot automatisering. Per balansdatum is in totaal nog 502 te verrekenen met gelieerde organisaties.

In de overige overlopende activa is een vordering op een verzekeraar (99) opgenomen ter dekking van door NBA gemaakte kosten voor juridische bijstand van voormalig bestuursleden. Daarnaast is een vordering (100) op het UWV opgenomen die betrekking heeft op compensatie van de transitievergoedingen bij langdurige arbeidsongeschiktheid.

6. Liquide middelen

	31 december 2023	31 december 2022
Betaalrekeningen	1.218	835
Spaarrekeningen en deposito's	9.394	12.101
	<u>10.612</u>	<u>12.936</u>

Het saldo liquide middelen is met 2.324 gedaald. Deze afname is voornamelijk het gevolg van een negatieve kasstroom uit bedrijfsactiviteiten van 185, waarvan 7 aan mutatie werkkapitaal. Daar tegenover staan 2.248 aan investeringen en 112 aan ontvangen rente. Van het saldo liquide middelen is 171 niet opvraagbaar als gevolg van een afgegeven bankgarantie. De overige gelden zijn vrij opneembaar.

7. Eigen vermogen

	31 december 2023	31 december 2022
Algemene reserve NBA		
Stand per 1 januari	10.597	11.978
Resultaatbestemming boekjaar	641	1.381
Stand per 31 december	<u>9.956</u>	<u>10.597</u>
Bestemmingsreserve		
Stand per 1 januari	462	462
Resultaatbestemming boekjaar	62	0
Stand per 31 december	<u>400</u>	<u>462</u>
	<u>10.356</u>	<u>11.059</u>

De bestemmingsreserve is een reserve die bij de voorbereiding van de fusie van NIVRA en NOvAA per 1 januari 2011 is gevormd uit het surplus-vermogen van de NOvAA. Deze reserve staat ter beschikking van de AA's en wordt benut voor activiteiten ten behoeve van de mkb-accountant. In 2023 is na instemming van de fondsbeheerders 62 aangewend uit de bestemmingsreserve voor de ontwikkeling van de COMPact-tool.

8. Voorzieningen

	31 december 2023	31 december 2022
Voorziening jubileumregeling		
Stand per 1 januari	486	475
Dotatie verslagperiode	228	38
Uitkeringen ten laste van/vrijval voorziening	-36	-27
Stand per 31 december	<u>678</u>	<u>486</u>

De voorziening jubileumregeling betreft toekomstige uitbetalingen aan personeel dat 12,5, 25 of 35 jaar in dienst zijn. Daarnaast wordt voorzien voor toekomstige uitbetalingen van pensioengratificaties. Jaarlijks vindt een dotatie plaats voor de opbouw van rechten. Ultimo 2023 zijn de uitgangspunten hiervoor opnieuw geëvalueerd ten opzichte van de vorige verslagperiode, dat heeft onder andere geleid tot het bijstellen van de groeiverwachtingen van het salaris. De totale dotatie van 190 is hoger omdat:

- de historische salarissen in 2023 8,4% hoger zijn;
- de groeiverwachting is gebaseerd op de gemiddelde salarisstijging van 7 jaar (2023 niet meegenomen) en bedraagt 2,3%. Dus het inhaaleffect van de groeiverwachting is slechts een klein onderdeel van de bijstelling.

9. Langlopende schulden

	31 december 2023	31 december 2022
Vooruitgefactureerde bedragen	783	534

Het saldo langlopende schulden betreft vooruit gefactureerde bijdragen praktijkopleidingen. De mutatie is het gevolg van de herrekening van de gemiddelde studieduur van de praktijkopleidingen (3,7 jaar in 2023 ten opzichte van drie jaar in 2022) in lijn met richtlijn 270 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Hierdoor wordt de omzet over een langere toekomstige periode toegerekend op basis waarvan de balanspositie is toegenomen ten opzichte van vorig jaar.

10. Kortlopende schulden

	31 december 2023	31 december 2022
Crediteuren	550	858
Loonheffingen en premies		
Loonheffing en sociale verzekeringen	665	791
	665	791
Overlopende passiva		
Depotbedragen	8	-
Nog te betalen kosten	1.047	972
Vooruitgefactureerde bedragen	1.264	936
Niet opgenomen vakantiedagen	753	730
	3.072	2.638
Totaal kortlopende schulden	4.286	4.287

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan één jaar.

De nog te betalen kosten betreffen voornamelijk de kosten voor huisvesting, inhuur van derden en opgebouwd vakantiegeld. De mutatie vooruitgefactureerde bedragen (328) betreft grotendeels facturatie aan de Stuurgroep Publiek Belang met betrekking tot de strategische projecten.

D3. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Onderwerp	Ingangsdatum	Looptijd (jr)	Einddatum	*Resterende looptijd per 31-12-2023*	Lease operational of financial?	Bedrag p/jr	Service-kosten p/jr	Totaal	2024	2025	2025	2027	2028 e.v.
Huur Pharos, Hoofddorp	01-07-2023	10	30-06-2033	9,5	nvt	540.361,42	115.562,16	655.923,58	655.924	655.924	655.924	655.924	3.607.580
Lease Canon copiers (BNP)	01-06-2023	5	31-05-2028	4,4	operational	14.883,00	incl	14.883,00	14.883	14.883	14.883	14.883	6.201
Leaseauto Alphabet	15-06-2023	4	13-06-2027	3,5	operational	18.099,03	-	18.099,03	18.099	18.099	18.099	8.295	-
Leaseauto Alphabet	01-09-2021	4	31-08-2025	1,7	operational	12.529,02	-	12.529,02	12.529	8.353	-	-	-
Leaseauto Alphabet	01-11-2020	4	31-10-2024	0,8	operational	17.835,50	-	17.835,50	14.863	-	-	-	-
Leaseauto Alphabet, NBA Opel Vivaro	01-11-2020	5	31-10-2025	1,8	operational	13.612,79	-	13.612,79	13.613	11.344	-	-	-
Leaseauto Alphabet	01-11-2020	4	31-10-2024	0,8	operational	13.090,80	-	13.090,80	10.909	-	-	-	-
Leaseauto Alphabet	15-09-2020	4	14-09-2024	0,7	operational	15.339,22	-	15.339,22	10.865	-	-	-	-

Huurcontract

Voor de nieuwe huisvesting aan het Mercuriusplein 3 in Hoofddorp (Pharos) is met ingang van 1 juli 2023 een tienjarig huurcontract aangegaan. De huursom wordt jaarlijks geïndexeerd (voor de eerste maal op 1 juli 2024). De totale resterende verplichting van dit huurcontract bedraagt 6.231. Van deze verplichting valt 656 binnen één jaar en 5.575 na dat jaar. De looptijd van de verplichtingen is nog 9,5 jaar.

Bankgarantie

Er is een bankgarantie van 170 afgegeven voor de huurverplichtingen van het NBA-pand in Hoofddorp. De bankgarantie van het pand aan de Antonio Vivaldistraat van 250 is komen te vervallen bij oplevering aan de verhuurder.

Leasecontracten

De NBA heeft per eind 2023 lopende operationele leasecontracten voor kopieer- en printerapparatuur en voor zes auto's. De totale resterende verplichting van deze leasecontracten bedraagt 211. Van deze verplichting valt 96 binnen één jaar en 115 na dat jaar. De looptijd van de verplichtingen is verschillend, maar bedraagt nog maximaal vijf jaar. De leasekosten die zijn verwerkt in de lasten bedroegen in 2023 totaal 139. De leasekosten voor kopieer- en printerapparatuur worden verwerkt in de lasten onder de Overige algemene- en huisvestingskosten als onderdeel van de Algemene en huisvestingskosten. In 2023 bedroegen deze 16. De leasekosten voor de NBA-bestelauto worden verwerkt in de Overige algemene- en huisvestingskosten als onderdeel van de Algemene- en huisvestingskosten. In 2023 bedroegen deze 17. De kosten voor de leaseauto's van medewerkers maken onderdeel uit van de reis- en onkostenvergoedingen, als onderdeel van de Personeelskosten. In 2023 bedroegen deze 106.

Vennootschapsbelastingplicht

De NBA behaalt met geen enkele activiteit structureel winst en voldoet met haar activiteiten niet aan het winst-oogmerk. Derhalve wordt er geen onderneming in fiscale zin gedreven. In 2021 is de NBA met de fiscus overeengekomen dat over de variabele opbrengsten, *earn out*-afspraken met Sijthoff ten gevolge van de verkoop van NBA Opleidingen, vennootschapsbelasting zal worden afgedragen. De verplichting over 2023 is in de jaarrekening verwerkt. Voor de overige (huidige) activiteiten geldt geen vennootschapsbelastingplicht.

Variabele opbrengst NBA Opleidingen 2024

Bij de verkoop van NBA Opleidingen is voor de jaren 2022 en 2023 een variabele vergoeding overeengekomen met de koper. Deze variabele vergoeding bestaat uit een (vast) percentage van de gerealiseerde omzet met de activiteiten door de koper. De variabele vergoeding wordt verantwoord in het boekjaar waarin deze is gerealiseerd.

D4. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die een materiële impact op de jaarrekening hebben.

D5. Toelichting op de staat van baten en lasten

11. Baten

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Contributies en inschrijfgelden			
Ontvangen contributies	19.665	19.572	19.167
Inschrijfgelden	228	251	185
	<u>19.893</u>	<u>19.823</u>	<u>19.352</u>

De baten uit contributies en inschrijfgelden in 2023 liggen in lijn met de verwachting uit de begroting. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn de tarieven gestegen met 2,2 procent als gevolg van indexering. Het aantal leden ligt in lijn met zowel de begroting als voorgaand jaar, met uitzondering van het aantal postactieven welke categorie een daling laat zien. Aangezien het contributietarief voor postactieven relatief laag is zijn de gestegen contributiebatens in 2023 ten opzichte van 2022 nagenoeg volledig toe te schrijven aan de stijging van het tarief.

De baten inschrijfgelden zijn 23 lager ten opzichte van de begroting vanwege achterblijven van het aantal inschrijvingen die waren verwacht (800) op basis van de begroting.

Ledenaantallen (Inclusief leden die zowel RA als AA staan ingeschreven.)	RA	AA	Totaal
Ledenaantallen per contributiegroep 31-12-2022			
Openbaar accountants	5.090	4.246	9.336
Intern en overheidsaccountants	1.334	120	1.454
Accountants in business	8.549	1.326	9.875
Postactieven	1.459	327	1.786
	<u>16.432</u>	<u>6.019</u>	<u>22.451</u>
Ledenaantallen per contributiegroep 31-12-2023			
Openbaar accountants	5.214	4.186	9.400
Intern en overheidsaccountants	1.309	114	1.423
Accountants in business	8.662	1.266	9.928
Postactieven	1.454	301	1.755
	<u>16.639</u>	<u>5.867</u>	<u>22.506</u>
Mutatie-overzicht leden in aantallen			
Totaal aantal leden op 31-12-2022			22.451
Aanmeldingen boekjaar			767
Uitschrijvingen boekjaar			712
Totaal aantal leden op 31-12-2023			<u>22.506</u>

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Toezicht en Kwaliteit			
Opbrengsten	1.759	1.960	1.607
Kosten	1.506	1.541	1.248
Brutomarge	<u>253</u>	<u>419</u>	<u>359</u>

Het aantal uitgevoerde toetsingen in 2023 kwam lager uit dan begroot, onder andere door vrijstellingen en fusies/overnames bij kantoren, wat de belangrijkste reden is van de 201 lagere opbrengsten ten opzichte van de begroting. Doordat de bijbehorende kosten voor deze toetsingen ook lager uitvallen, is het effect op de brutomarge beperkt. De jaarlijkse bijdrage voor toezicht (675), welke onderdeel uitmaakt van de opbrengsten, is niet afhankelijk van het aantal toetsingen en is in lijn met begroting. De kosten voor de Raad voor Toezicht en de uitvoeringskosten van de afdeling zijn beide hoger uitgevallen dan begroot, waardoor de brutomarge per saldo in totaal 166 lager uitvalt dan begroot.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Educatie en praktijkopleidingen			
Opbrengsten	1.499	1.458	1.531
Kosten	902	863	818
Brutomarge	597	595	713

De opbrengsten voor Educatie en praktijkopleidingen zijn 41 hoger dan begroot. De bijbehorende kosten liggen in lijn met de opbrengsten waardoor de brutomarge in lijn ligt met de begroting.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Kennistoets			
Opbrengsten	5	27	279
Kosten (exclusief personeel en bureaunkosten)	80	73	34
Brutomarge	-75	-46	245

In 2023 is geen kennistoets afgenomen. De gerealiseerde baten betreffen enkele nagekomen inkomsten uit 2022. De kosten zijn hoger dan begroot, omdat is besloten de licentie van de software niet te beëindigen.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Uitgeverij			
Opbrengsten	391	367	448
Kosten	319	297	377
Brutomarge	72	70	71

De belangrijkste activiteiten van de uitgeverij zijn de verkoop van de HRA en de publicaties. In totaal komt de brutomarge van de uitgeverij op 72. Ten opzichte van de begroting is de brutomarge absoluut gezien 2 hoger, procentueel komt deze lager uit (brutomarge begroting 19 procent; brutomarge realisatie 18 procent). Dit wordt veroorzaakt door de 8 lagere brutomarge op de verkoop HRA (in verband met verkoop voorraad oude HRA-bundels in 2022) en een hogere brutomarge van 10 op de opbrengst publicaties.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Overige opbrengsten			
Evenementen	326	300	-
Overige opbrengsten	373	405	457
	699	705	457

Waar in voorgaande jaren was besloten de Accountantsdag niet door te laten gaan als gevolg van de onzekerheid rondom de coronacrisis vond dit evenement in 2023 weer plaats, met een groter aantal bezoekers dan verwacht

en meer sponsoringsinkomsten waardoor er ten opzichte van de begroting 26 meer opbrengsten zijn gerealiseerd. Onder Overige opbrengsten zijn de baten uit de *earn out* voor NBA Opleidingen opgenomen. Op basis van de omzet van NBA Opleidingen BV ontvangt NBA 329 aan variabele opbrengst.

12. Lasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Personeelskosten			
Salarissen en inhuur (binnen formatie)	10.287	10.837	10.440
Sociale lasten	1.332	1.326	1.342
Pensioenpremies	1.382	1.577	1.457
Totaal salarissen (inclusief sociale lasten en pensioenpremie)	13.001	13.740	13.239
Reis- en onkostenvergoedingen	451	389	391
Verzuimvervanging/inhuur extern personeel	107	0	76
Studiekosten, congressen en seminars	133	185	230
Advieskosten	7	45	31
Overige personeelskosten	903	790	717
Totaal volgens staat van baten en lasten	14.602	15.149	14.684
Doorbelaste personeelskosten gelieerden/projecten	-1.058	-862	-946
Personeelskosten NBA	13.544	14.287	13.738

Totaal salarissen (inclusief sociale lasten en pensioenpremie)

De personeelslasten vallen in totaal 743 lager uit ten opzichte van de begroting. Dit verschil wordt voornamelijk verklaard door lagere personeelslasten binnen de afdelingen Toezicht en kwaliteit (357), Beroep en Maatschappij (252) en bestuur en directie (257). Per saldo zijn de mutaties van de personeelslasten ten opzichte van de begroting bij de overige afdelingen (Lerend beroep, Communicatie en Bedrijfsvoering) relatief beperkt, namelijk 123 hoger ten opzichte van de begroting.

De oorzaak van de lagere salariskosten ligt vooral in het feit dat verschillende vacatures niet zijn vervuld of (deels) niet zijn ingevuld met externe inhuur wat vooral toe te schrijven is aan de krapte op de arbeidsmarkt. Voor bestuur en directie geldt dat de lagere kosten vooral zijn ontstaan door latere indiensttreding van de algemeen directeur en het doorschuiven van de indiensttreding van de operationeel directeur naar 2024.

Reis- en onkostenvergoedingen

De reis- en onkostenvergoedingen zijn in totaal 62 hoger dan is begroot voor 2023. Het verschil zit vooral in de reiskosten voor woon-werk welke 38 hoger zijn ten opzichte van de begroting. Belangrijkste oorzaak hiervan is dat in 2023 een trend ten opzichte van 2022 zichtbaar was waarbij medewerkers weer meer op kantoor zijn gaan werken.

Verzuimvervanging/inhuur extern personeel

De kosten voor externe ondersteuning bij (langdurig) verzuim zijn 107. Hiervoor is geen begroting opgesteld. Dit betreft de inhuur van één medewerker ter (tijdelijke) vervanging van een langdurig zieke medewerker.

Studiekosten, congressen en seminars

Deze kosten zijn 52 lager ten opzichte van de begroting.

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten komen 113 hoger uit dan begroot. Dit komt onder andere door de hogere kosten met betrekking tot de werving (42). De kosten voor de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen vallen ook 35 hoger uit dan begroot. Tevens waren de kosten voor de ondernemingsraad 26 hoger dan begroot (in verband met inhuur van de secretaris).

	Ultimo 2023	Gemiddeld 2023	Ultimo 2022	Gemiddeld 2022
Bezetting in fte's				
NBA-organisatie	97,0	96,5	114,9	114,0
Totaal (exclusief gelieerde organisaties)	97,0	96,5	114,9	114,0
Gelieerden	8,2	8,0	7,9	7,7
Totaal (inclusief gelieerde organisaties)	105,2	104,5	122,8	121,7

Bovenstaand is zowel het aantal fte per ultimo van het verslagjaar opgenomen als het gemiddeld aantal fte's. Het aantal fte's van de NBA-organisatie per ultimo 2023 is 105,2, waarvan 8,2 fte's werkzaam is ten behoeve van de gelieerde organisaties. De gemiddelde loonsom op jaarbasis van de medewerkers in dienst bij de NBA bedraagt € 83.929 (inclusief vakantiegeld en dertiende maand), exclusief sociale lasten. De inhuur van 2023 betreft 13,2 fte's met een gemiddeld bedrag van € 110.615 op jaarbasis.

In 2022 was het aantal fte's van de eigen NBA-werknemers 103,8 met een gemiddelde loonsom op jaarbasis van € 84.115. In het totaal van 122,8 was een aantal van 19 fte's aan ingehuurde werknemers opgenomen voor een gemiddeld bedrag op jaarbasis van € 94.703.

Het aantal fte's van de eigen organisatie per ultimo 2023 van 105,2 ligt in lijn met het aantal fte's (exclusief inhuur binnen formatie) per ultimo 2022 van 103,8. Het totaal aantal fte's van de NBA ten behoeve van de gelieerde organisaties van 8,2 is 0,3 fte hoger ten opzichte van ultimo 2022.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Afschrijvingen en waardeverminderingen			
Bouwkundige aanpassingen huurpand	135	132	107
Automatisering	131	130	109
Inventaris	71	92	38
Software	73	165	91
	410	519	345

Het totaal aan afschrijvingen en waardeverminderingen komt 109 lager uit dan begroot. De lagere kosten worden met name veroorzaakt door 92 lagere afschrijvingskosten op de software, als gevolg van het uitblijven van nieuwe investeringen in de ERP-software welke vanaf 2024 zullen plaatsvinden.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Algemene- en huisvestingskosten			
Huur kantoorruimte en energie	916	1.384	1.246
Onderhoud, schoonmaak en beveiliging	186	125	223
Finance, planning en control	21	40	50
ICT	1.252	960	1.036
Verzekeringen	55	55	53
Overige algemene- en huisvestingskosten	417	333	395
	<u>2.848</u>	<u>2.897</u>	<u>3.003</u>

De huur kantoorruimte en energie is 468 lager dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat in de begroting 2023 een bedrag van 332 aan kosten voor btw-compensatie aan de verhuurder was opgenomen. Dit bedrag is in de prognose van het derde kwartaal bijgesteld daar deze compensatie is toe te rekenen aan de looptijd van het huurcontract. De servicekosten in het nieuwe pand vielen daarnaast ook lager uit.

De kosten voor onderhoud, schoonmaak en beveiliging zijn hoger (61) wat vooral het gevolg is van hogere beveiligingskosten omdat receptiediensten worden ingehuurd buiten de vaste formatie waarmee in de begroting onvoldoende rekening was gehouden.

Binnen ICT zijn de kosten 292 hoger uitgevallen dan de begroting. Naast hogere kosten voor onderhoud software (63) zijn vooral de onderhoudskosten voor websites en hosting hoger uitgevallen (107) vanwege het feit dat het platform langer operationeel moest blijven in verband met de ontwikkeling van de nieuwe NBA-website, en had de NBA te maken met onvoorziene kosten betreffende de Microsoft-licentie (108) voor hoger dan verwacht server-, data- en transactiegebruik.

De hogere overige algemene- en huisvestingskosten zijn voornamelijk veroorzaakt door per abuis niet opgenomen cateringkosten (96). In de begroting van 2024 zijn de verwachte kosten voor catering opgenomen.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Kosten bestuurlijke organisatie (inclusief CEA en RJ)			
Bestuursvergoedingen	<u>531</u>	<u>469</u>	<u>245</u>
Commissies, afdelingen en Raad van Advies	9	5	10
Internationale en nationale lidmaatschappen	808	738	752
Advies-, en projectkosten, accountant en overig	<u>264</u>	<u>133</u>	<u>497</u>
	1.082	876	1.259
Commissie Eindtermen Accountancyopleidingen	795	880	905
Raad voor de Jaarverslaggeving	<u>116</u>	<u>178</u>	<u>116</u>
	911	1.058	1.021
	<u>2.524</u>	<u>2.403</u>	<u>2.525</u>

De totale kosten bestuurlijke organisatie, inclusief CEA en RJ komen uit op 121 boven begroting. Dit komt onder andere door een hogere last (62) voor bestuursvergoedingen voornamelijk door het Pro Facto-onderzoek naar normadressaat (bepalen wenselijkheid dat NBA zich naast de individuele accountants ook richt op de accountantsorganisaties).

Daarnaast komen ook de kosten voor internationale en nationale lidmaatschappen 70 hoger uit door hogere lidmaatschapskosten, een groter wordende rol voor de NBA binnen de internationale gremia en hogere kosten voor internationale reizen.

De Advies-, projectkosten, accountant en overig komen 131 hoger uit dan begroot door hogere controlekosten van de externe accountant (32) en een bijdrage van 99 die betrekking heeft op de schikking van de procedure die een oud-directeur had aangespannen tegen voormalige bestuursleden van de NBA welke is betaald door de NBA.

Onderdeel van de NBA-begroting zijn de kosten voor de Commissie Eindtermen Accountancyopleidingen (CEA) en het NBA-aandeel van de kosten van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ). Zowel de CEA als de RJ zijn onafhankelijk functionerende organisaties met een zelfstandige begroting. De NBA heeft beperkt invloed op de hoogte van deze kosten. Voor de CEA draagt de NBA alle kosten, voor de RJ draagt de NBA 4/11 van de kosten. In 2023 kwamen de kosten voor de CEA en de RJ respectievelijk 85 en 62 lager uitgekomen dan begroot, hetgeen een positief effect heeft op de totale kosten voor de bestuurlijke organisatie inclusief CEA en RJ.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Ledengroepen			
Ledengroep Openbaar Accountants	26	32	40
Ledengroep Intern en Overheidsaccountants	14	25	20
Ledengroep Accountants in business	4	15	34
	<u>44</u>	<u>72</u>	<u>94</u>

In totaal komen de kosten van de ledengroepen 28 lager dan begroting uit. De onderschijding wordt binnen alle ledengroepen veroorzaakt door de afbouw van activiteiten en vergaderingen. Door de overgang van activiteiten van de ledengroepen naar faculties en communities vallen de kosten voor de ledengroepen structureel lager uit dan eerdere jaren.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Beroep en maatschappij			
Projecten	97	181	25
NBA Young Profs	13	16	10
Commissies, faculties en communities	64	86	138
	<u>173</u>	<u>283</u>	<u>173</u>

De kosten van de projecten binnen Beroep en Maatschappij komen 84 lager uit ten opzichte van de begroting. De grootste verschillen worden verklaard door lagere uitgaven op de projecten Accounttech, omdat de vervolgwerkzaamheden (auditwork boek datagedreven controle) in 2024 worden verricht (25). Wat betreft de Signaleringsraad heeft de raad het onderzoek naar de energietransitie zelf uitgevoerd in plaats van uit te besteden (25). Daarnaast is er een voordeel van 15 ten opzichte van de begroting met betrekking tot diversiteit.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Regelgeving			
Kosten vaktechniek	38	55	108
Klachtencommissie	28	30	22
Raad voor Geschillen	70	50	49
Commissies en werkgroepen	69	63	49
	<u>205</u>	<u>198</u>	<u>228</u>

Regelgeving komt 7 hoger uit dan begroot. Dit komt voornamelijk door enerzijds hogere kosten voor de Raad voor Geschillen doordat de NBA bij een aantal geschillen extern advies heeft ingewonnen wat niet was voorzien en lagere kosten vaktechniek welke in 2022 nog significant hoger was door extra juridische ondersteuning in verband met de NBA Alerts inzake de oorlog in Oekraïne.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Communicatie			
Bijeenkomsten leden en ledenvergadering	533	600	210
Beroepsvoorlichting studenten	4	14	9
Voorlichting ondernemers	-	26	-
Websites	20	20	236
Afdelingen, kringen en communities	190	196	-
Publicaties, ledenservice en overig	132	214	130
	<u>880</u>	<u>1.070</u>	<u>585</u>

Op totaalniveau komen de kosten voor de afdeling Communicatie 190 lager uit ten opzichte van de begroting. De kosten voor bijeenkomsten en ledenvergadering betreft voor een groot deel (circa 50 procent) de in 2023 weer georganiseerde Accountantsdag. Deze kosten zijn lager uitgevallen dan verwacht door behaalde inkoopvoordelen (op inrichting, catering en techniek) en lagere kosten voor de huur van de locatie. De overige kosten voor de LV en overige ledenvergaderingen liggen in lijn met de begroting. Daarnaast zijn de lasten voor publicaties, ledenservice en overig 82 lager door minder voorlichtingen aan ondernemers, minder abonnementen voor het personeel en lagere kosten voor marketing en promotie in 2023.

De websitekosten van vorig jaar waren eenmalig hoger door additionele uitgaven aan een benodigde migratie naar een nieuw *cloud based* platform. De in 2023 gemaakte kosten voor de nieuwe NBA-website zijn geactiveerd onder de immateriële vaste activa en bedragen 238.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Strategische projecten			
Beroep en Maatschappij	149	288	202
Kwaliteit	36	162	279
Lerend beroep	308	277	160
Communicatie	518	474	584
Directie	397	258	369
Bedrijfsvoering	555	577	563
	<u>1.964</u>	<u>2.036</u>	<u>2.156</u>

De realisatie van de strategische projecten ligt in lijn met de begroting. De gerealiseerde kosten zijn op totaalniveau 72 lager dan begroot.

Bij Beroep en Maatschappij is er sprake van minder kosten bij project Duurzaamheid van 107. Hierdoor is er een groot deel van het budget over ten opzichte van de realisatie. De kosten van project Fraude zijn conform begroting, terwijl voor het project MKB-agenda 12 meer kosten zijn gerealiseerd dan begroot.

Op Kwaliteit is er sprake van een afwijking van 126 ten opzichte van de begroting, voornamelijk door een scopewijziging van het audit quality indicators-project (AQI). De scope van het project is naar beneden bijgesteld als gevolg van een wijziging van het wetsvoorstel waarbij AQI's alleen van toepassing zullen zijn op oob's in plaats van ook, zoals in het eerdere voorstel, de reguliere vergunninghouders.

Binnen Lerend beroep is sprake van een hogere realisatie van 31. Het budget bij het project Beroepsprofiel was nihil terwijl de realisatie uit is gekomen op 190 als gevolg van inhuurkosten ten aanzien van begeleiding van de Expertgroep Educatie. Bij faculties is sprake van een positief resultaat van 84 ten opzichte van de begroting. Binnen project Nieuwe PE-systematiek zijn 26 minder kosten gemaakt en er zijn in 2023 geen kosten gemaakt ten

behoefte van Ontwerp toekomstbestendige accountantsopleiding waar 50 was opgenomen in de begroting.

De uitgaven bij de directie-projecten waren in 2023 139 hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk voort uit de hogere realisatie voor project Cultuur auditkantoren van 132 ten opzichte van de begroting. Daarnaast is de NBA-bijdrage voor de Stuurgroep Publiek Belang onder directie opgenomen waarbij de realisatie 57 hoger is dan begroot. Voor het project Kennis delen zijn in 2023 geen kosten gemaakt waar deze voor 50 in de begroting 2023 was opgenomen.

De kosten voor bedrijfsvoering zijn 22 lager dan de begroting. Voor het project Datagedreven is 35 minder gerealiseerd dan begroot. Voor het uit faseren van Navision is daarentegen meer uitgegeven dan begroot, namelijk 12 meer ten opzichte van de begroting.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Doorbelasting aan gelieerde organisaties			
Personeelskosten (opslag voor HRM)	1.058	862	946
Algemene en huisvestingskosten	345	320	359
	<u>1.403</u>	<u>1.182</u>	<u>1.305</u>

Financieel resultaat

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Financiële baten	112	1	1
Financiële lasten	-	-25	-77
	<u>112</u>	<u>-24</u>	<u>-76</u>

De financiële baten bestaan uit rente-inkomsten op de liquide middelen, er was een positief financieel resultaat door niet begrote rentebaten van 112.

Vennootschapsbelasting

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Vennootschapsbelasting	-8	18	-14
	<u>-8</u>	<u>18</u>	<u>-14</u>

De verkoop van NBA Opleidingen leidde tot een belastingplicht van de NBA voor de vennootschapsbelasting over de jaren dat er opbrengsten worden ontvangen uit hoofde van de verkoop van deze activiteiten.

D6. Beloningen en voorzieningen functionarissen en bestuur

(alle bedragen zijn in hele euro's, tenzij anders vermeld)

Onder 'Beloningsbeleid' staat vermeld op welke manier het beloningsbeleid van de NBA is vormgegeven. Dit beloningsbeleid bleef in 2023 ongewijzigd en de beloningen zijn overeenkomstig het beleid vastgesteld en betaald. De beloningen voor topfunctionarissen binnen de NBA worden hieronder weergegeven, conform de vereisten van de Wet normering topinkomens (WNT).

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van de NBA is gericht op het aantrekken, motiveren en vasthouden van gekwalificeerde medewerkers die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de beroepsorganisatie. Het specifieke beloningsbeleid is gericht op de mediaan in de relevante beloningsmarkt. Voor directie- en MT-leden geldt in het algemeen de arbeidsmarkt van deskundige en ervaren managers. Bij het vaststellen van de beloningen wordt geanticipeerd op het toekomstige beloningsbeleid, met name het uitgangspunt zoals vastgelegd in het fusiedocument: De NBA houdt zich qua salariering aan de WNT-norm.

De beloning van de directie bestaat uit de volgende componenten:

1. (vast) jaarsalaris inclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en alle overige reguliere personeelsvoorzieningen;
2. pensioenregeling, in overeenstemming met de regeling voor alle medewerkers gebaseerd op een beschikbare premieregeling;
3. overig emolumenten, waaronder een onkostenvergoeding en reiskostenvergoeding of het gebruik van een leaseauto.

De NBA heeft een gratificatieregeling voor medewerkers op basis van buitengewone en incidentele prestaties. Zij kunnen een extra uitkering krijgen, in de regel niet meer dan € 1.500 netto.

WNT-informatie

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector. Voor de NBA is het algemeen bezoldigingsmaximum van toepassing, te weten € 223.000 (2022: € 216.000) en bestaat uit de onderdelen salaris, onkostenvergoeding en pensioenbijdrage werkgever.

De bezoldiging van topfunctionarissen dient openbaar te worden gemaakt. In het overzicht is de specificatie opgenomen van de directieleden en de leden van het algemeen bestuur.

Vergoedingen

Bestuursleden komen in aanmerking voor een vaste vergoeding. Over 2023 bedroegen deze vergoedingen voor het algemeen bestuur € 244.314 in totaal. De vaste vergoedingen bedragen: voor de voorzitter € 127.750 en de overige leden van het bestuur per lid € 19.246.

De beloning voor de directie van de NBA wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de dertiende maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	B.J.G. Wammes
Functiegegevens	Directeur
<hr/>	
Gegevens 2023	
<hr/>	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
<hr/>	
Bezoldiging	
<hr/>	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.197
Beloningen betaalbaar op termijn	12.048
Subtotaal	140.245
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	148.667
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
<hr/>	
Totale bezoldiging 2023	140.245
<hr/>	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
<hr/>	
Gegevens 2022	
<hr/>	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
<hr/>	
Bezoldiging	
<hr/>	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	190.483
Beloningen betaalbaar op termijn	16.527
Subtotaal	207.010
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000
<hr/>	
Totale bezoldiging 2022	207.010
<hr/>	

Functiegegevens	Algemeen directeur
------------------------	---------------------------

Gegevens 2023

Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/9 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	56.070
Beloningen betaalbaar op termijn	6.055
Subtotaal	62.125

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	74.333
--	--------

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
--	--------

Totale bezoldiging 2023	62.125
--------------------------------	---------------

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom	n.v.t.
---	--------

de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
---	--------

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
---	--------

Gegevens 2022

Aanvang en einde functievervulling in 2022	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	
Dienstbetrekking	

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0
Subtotaal	0

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000
--	---------

Totale bezoldiging 2022	0
--------------------------------	----------

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Bedragen x € 1	K. Douma	I.M. Hems	C.G.A Slotema
Functiegegevens	Voorzitter alg. bestuur	Plv. voorzitter	Bestuurslid/ Plv. voorzitter
Gegevens 2023			
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 12/06	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,580	0,150	0,150
Dienstbetrekking	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.750	8.661	19.246
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	127.750	8.661	19.246
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	129.340	15.030	33.450
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging 2023	127.750	8.661	19.246
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022			
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,580	0,209	0,150
Dienstbetrekking	nee	nee	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.616	26.275	1.599
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	10.616	26.275	1.599
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	10.640	45.088	2.752
Totale bezoldiging 2022	10.616	26.275	1.599

Bedragen x € 1

M. Bankert	A. van der Ha	C.M.H.A. Deckers	A.M. Kayhan
---------------	------------------	---------------------	----------------

Functiegegevens	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid	Bestuurslid
Gegevens 2023				
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 11/12	1/1 - 31/12	1/6 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,150	0,150	0,150	0,150
Dienstbetrekking	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	19.246	19.246	19.246	10.585
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Subtotaal	19.246	19.246	19.246	10.585
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	33.450	31.709	33.450	18.512
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Totale bezoldiging 2023	19.246	19.246	19.246	10.585
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022				
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/6 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,150	0,209	0,150	n.v.t.
Dienstbetrekking	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	18.831	26.275	11.041	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Subtotaal	18.831	26.275	11.041	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	32.400	45.088	18.996	n.v.t.
Totale bezoldiging 2022	18.831	26.275	11.041	n.v.t.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Bedragen x € 1	A.M. Kayhan		S.L. Visser	
Functiegegevens	Bestuurslid		Bestuurslid	
Kalenderjaar	2023	2022	2023	2022
Periode functievervulling	1/1 - 31/05	13/06 - 31/12	12/06 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband in uren per jaar	112	138	139	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	7	7	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	177.000	158.800	199.400	-
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	67.156		29.468	
Bezoldiging				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief	ja	ja	ja	n.v.t.
Bezoldiging in de betreffende periode	8.661	10.357	10.639	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	19.018		10.639	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.	
Bezoldiging	19.018		10.639	
	n.v.t.			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigd bedrag			n.v.t.	

Functiegegevens	Bestuurslid	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling	12/12 - 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband in uren per jaar	14	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	1	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	29.500	-
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	2.968	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief	ja	n.v.t.
Bezoldiging in de betreffende periode	1.035	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	1.035	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.
Bezoldiging		
	1.035	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigd bedrag		n.v.t.

Ondertekend te Hoofddorp op 24 mei 2024.

de heer K. Douma

A | Voorstel resultaatbestemming

(alle bedragen zijn in € 1.000, tenzij anders vermeld)

Het resultaat over het boekjaar 2023 van de NBA volgens de staat van baten en lasten, bedraagt een verlies van 703. Van dit verlies is in 2023 na instemming van de fondsbeheerders 62 aangewend uit de bestemmingsreserve voor de ontwikkeling van de COMPact-tool. Gevraagd wordt de goedkeuring van de ledenvergadering om 641 ten laste van de Algemene Reserve te brengen.

B | Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Aan het bestuur en de algemene ledenvergadering van
de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (hierna: 'NBA') te Hoofddorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de NBA per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ- Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (hierna: 'WNT').

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de NBA zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op 375.000 euro. De materialiteit is gebaseerd op 1,5% van de operationele lasten over 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven 18.750 euro rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij factoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa, omkoping en corruptie. Wij overwegen of deze frauderisicofactoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude te identificeren en in te schatten:

- Kennis nemen van de onder verantwoordelijkheid van het bestuur opgestelde risico-analyse en het stelsel van risicomangement. Voor een toelichting van het bestuur op het risico management van de organisatie verwijzen wij naar E6 "risicomangement en interne beheersing" in het verslag 2023 van het bestuur. Wij hebben de fraude risico's separaat besproken met het Audit & Risk Committee en de opzet van het interne (fraude)risico-beheersings-proces beoordeeld.
- Besprekingen met management en anderen in de organisatie in het kader van fraude.
- Evalueren van de relevante aspecten van het systeem van interne beheersing alsmede het evalueren van de opzet en het bestaan, en waar passend geacht de werking, van interne beheersingsmaatregelen die zijn opgezet om frauderisico's te mitigeren.

Op basis van deze werkzaamheden en de veronderstelde risico's volgens de geldende controlestandaarden, hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd:

1. Het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management en het bestuur.
2. Het risico dat contributiebatens niet in de juiste periode zijn verantwoord.
3. Het risico dat kosten gerelateerd aan activiteiten die geen opbrengsten genereren, worden verantwoord zonder dat een prestatie geleverd is.

Het tweede en derde onderkende frauderisico hebben wij ook als kernpunt geïdentificeerd en zijn derhalve beschreven in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'.

Om het eerste onderkende frauderisico, het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen, te mitigeren hebben wij

- de opzet en bestaan van interne beheersingsmaatregelen beoordeeld.
- een data-analyse uitgevoerd op handmatige boekingen rond balansdatum om op basis van risico-criteria ongebruikelijke journaalposten en significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening te identificeren. Waar wij deze hebben geïdentificeerd, hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder het testen van transacties met bronbescheiden.
- de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen die het bestuur heeft gehanteerd bij significante schattingen in het huidige boekjaar geëvalueerd op relevantie en consistentie en de significante schattingen van vorig boekjaar opnieuw beoordeeld met de kennis die wij hebben opgedaan bij de controle van het huidige boekjaar;
- met betrekking tot het risico op omkoping en corruptie
 - de transacties beoordeeld met partijen die rechtstreeks of via nevenfuncties verbonden zijn aan bestuursleden en directie van de NBA beoordeeld.
 - Ook hebben wij de opzet en het bestaan van het inkoopproces geëvalueerd en aandacht besteed aan de prestatielevring van de inkopen.

Wij hebben een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd in onze controlewerkzaamheden in de selectie van de detailcontroles.

Controleaanpak continuïteit

In het kader van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening hebben wij kennis genomen van de door het bestuur opgestelde beoordeling van de continuïteitsveronderstelling. Voor een samenvatting van de analyse van het bestuur verwijzen wij naar de toelichting E5 "Continuïteit" in het verslag 2023. Onze werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de door de NBA opgestelde gevoeligheidsanalyse op contributiebatens en begroting en uit het beoordelen van de financiële positie. Bij deze werkzaamheden hebben wij overwogen of alle relevante informatie, waarvan wij in het kader van onze controle kennis hebben, in de onderbouwing is betrokken.

Tevens zijn wij gedurende de gehele controle alert gebleven op controle-informatie over gebeurtenissen of omstandigheden waardoor, afzonderlijk of in samenhang, gerede twijfel zou kunnen ontstaan over de continuïteit van de NBA. Hierbij hebben wij relevante informatie tot aan de datum van onze controleverklaring betrokken en informatie ingewonnen bij het bestuur.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Contributiebaten

Beschrijving van het kernpunt:

Wij hebben de contributiebaten als kernpunt aangemerkt, omdat het een significante opbrengstenstroom is voor de NBA. Daarnaast bestaat vanuit de Nederlandse controlestandaarden, de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Dit risico kan zich bij de NBA voordoen door middel van onjuiste toerekening (afgrenzing) van ontvangen contributiebaten.

Beschrijving van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Wij hebben de opzet en het bestaan van beheersingsmaatregelen met betrekking tot de ledenadministratie van de NBA geëvalueerd, waaronder de primaire registraties en de controle-technische functiescheidingen. Daarnaast hebben wij de opzet en het bestaan van de processen geëvalueerd met betrekking tot het muteren van tarieven, het muteren van gegevens in de ledenadministratie, de facturatie, het debiteurenbeheer en de verbandscontroles die door de NBA worden uitgevoerd. Wij hebben geconstateerd dat de interne organisatie in belangrijke mate steunt op 'entity level controls'. Deze interne beheersingsmaatregelen zijn minder geschikt om zekerheid te verkrijgen voor ons oordeel. Daarom hebben wij onze controle gegevensgericht ingestoken.

Wij hebben de ontvangen specificaties getoetst op betrouwbaarheid en aangesloten met de in de jaarrekening verantwoorde contributiebaten en gegevensgerichte cijferanalyses uitgevoerd. Verder hebben wij een verbandscontrole met mutaties in de ledenadministratie uitgevoerd. Om in te spelen op het onderkende frauderisico zijn de eind 2023 verantwoorde contributiebaten gecontroleerd om vast te stellen of deze in de juiste periode zijn verantwoord. Onze werkzaamheden omvatten daarnaast het aansluiten van tarieven in de ledenadministratie met de vastgestelde tarieven en detailcontroles op de mutaties in de ledenadministratie.

Onvolledige verantwoording earn-out regeling verkoop NBA opleidingen

Beschrijving van het kernpunt:

Bij de verkoop van de NBA opleidingen in 2021 is een earn-out regeling overeengekomen voor de boekjaren 2021, 2022 en 2023 op basis van de door de kopende partij met NBA opleidingen gerealiseerde omzet in de betreffende boekjaren. Wij hebben een risico onderkend dat de bate van de earn-out regeling niet volledig verantwoord is.

Beschrijving van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Wij hebben een opgave van de omzet NBA-Opleidingen ontvangen van de kopende partij. Wij hebben kennis genomen van het rapport van feitelijke bevindingen van de accountant van de kopende partij die specifieke werkzaamheden heeft uitgevoerd op de opgave van de omzet zoals overeengekomen tussen de NBA en de kopende partij. Daarnaast hebben wij de door de NBA opgestelde analyse van de omzetontwikkeling beoordeeld.

Personeelskosten en inhuur van derden

Beschrijving van het kernpunt:

De personeelskosten zijn de grootste kostenpost voor de NBA. Als gevolg daarvan hebben wij de nauwkeurigheid van de personeelskosten en inhuur derden aangemerkt als kernpunt voor onze controle.

Beschrijving van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Wij hebben de relevante beheersingsmaatregelen en functiescheidingen met betrekking tot het autoriseren, verwerken en controleren van mutaties in de salarisadministratie en de financiële administratie geëvalueerd. Daarnaast hebben wij gegevensgerichte cijferanalyses uitgevoerd op de ontwikkeling van loonkosten, pensioenen en sociale lasten ten opzichte van de begroting en voorgaand jaar. De werkzaamheden omvatten verder de aansluiting tussen de financiële administratie en de salarisadministratie en deelwaarnemingen op de overige personele lasten en inhuur van derden. Wij hebben hierbij aansluiting gezocht met de verordeningen, contracten en overige brondocumentatie.

Voorkomen van de overige lasten

Beschrijving van het kernpunt:

In de jaarrekening zijn lasten opgenomen die gerelateerd zijn aan activiteiten die geen opbrengsten genereren, waaronder de kosten in verband met de strategische projecten van de NBA. Wij hebben het voorkomen van deze lasten als kernpunt voor onze controle aangemerkt.

Beschrijving van de uitgevoerde controlewerkzaamheden:

Wij hebben de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen en functiescheidingen met betrekking tot het autoriseren van inkopen en betalingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat de interne organisatie in belangrijke mate steunt op 'entity level controls'. Deze interne beheersingsmaatregelen zijn minder geschikt om zekerheid te verkrijgen voor ons oordeel.

Als gevolg hiervan hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Onze werkzaamheden omvatten deelwaarnemingen, waarbij wij aansluiting hebben gezocht met brondocumentatie en hebben vastgesteld of de kosten aansluiten met gedefinieerde projecten en de prestatielevering heeft plaatsgevonden.

Benoeming

Wij zijn door de algemene ledenvergadering van de NBA op 12 juni 2023 benoemd tot accountant van de NBA voor de controle van het boekjaar 2023. De externe accountant is tevens tijdens deze algemene ledenvergadering in persoon benoemd.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Het jaarrapport omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit het verslag 2023 en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie geen materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag 2023 van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640: 'Organisaties zonder winststreven' en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten.

Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar werkzaamheden in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstan-

digheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Arnhem, 24 mei 2024
Flynth Audit B.V.

A.J. Bast – den Hollander RA

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

T 088 4960 301
E nba@nba.nl
I www.nba.nl